

	I	EES-STOFNANIR	
	1.	Sameiginlega EES-nefndin	
	II	EFTA-STOFNANIR	
	1.	Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
2015/EES/68/01		Ákvörðun fastanefndar EFTA-ríkjanna 2/2015/SC frá 24. september 2015 um skipan bráðabirgðanefndar til að stýra fjármagnskerfi EES fyrir árin 2014–2021	1
	2.	Eftirlitsstofnun EFTA	
2015/EES/68/02		Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 273/14/COL frá 9. júlí 2014 um fjármögnun Scandinavian Airlines („SAS“) með nýju veltiláni (<i>Noregur</i>)	3
	3.	EFTA-dómstóllinn	
	III	ESB-STOFNANIR	
	1.	Framkvæmdastjórnin	
2015/EES/68/03		Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7737 – Honeywell/Elster)	19
2015/EES/68/04		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7542 – Griffin/Skanska/Starwood/Hotel Atrium) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	19
2015/EES/68/05		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7573 – DMK/DOC Kaas) . .	20
2015/EES/68/06		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7737 – Honeywell/Elster)	21
2015/EES/68/07		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7749 – BMW/BMW INTEC/Viessmann/DES) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	22
2015/EES/68/08		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7778 – Vattenfall/ENGIE/GASAG)	23
2015/EES/68/09		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7784 – CF Industries Holdings/OCI Business)	24
2015/EES/68/10		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7811 – Koch Industries/BDT Capital Partners/Truck-Lite) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	25

2015/EES/68/11	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7812 – Swiss Re Life Capital/ Guardian Holdings Europe) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	26
2015/EES/68/12	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7816 – EGP/F2i/JV)	27
2015/EES/68/13	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7817 – OBI/bauMax Standort Steyr)	28
2015/EES/68/14	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7821 – Ardian France/ Solina) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	29
2015/EES/68/15	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7523 – CMA CGM/OPDR)	30
2015/EES/68/16	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7585 – NPX Semiconductors/Freescale Semiconductor)	30
2015/EES/68/17	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7631 – Royal Dutch Shell/BG Group)	31
2015/EES/68/18	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7706 – Kinnevik/Qliro Group)	31
2015/EES/68/19	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7711 – Advent International/Bain Capital/ICBPI)	32
2015/EES/68/20	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7729 – Willis Group/Towers Watson & Co)	32
2015/EES/68/21	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7750 – Delphi/HellermannTyton)	33
2015/EES/68/22	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7752 – ACE/Chubb)	33
2015/EES/68/23	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7757 – AXA/Genworth LPI)	34
2015/EES/68/24	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7776 – BTPS/CPPIB/Southbank Tower Estate)	34
2015/EES/68/25	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7781 – Marubeni-Itochu Steel/Sumitomo Corporation/MITS JV)	35
2015/EES/68/26	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7807 – Sun Capital/Finlays Horticulture)	35
2015/EES/68/27	Kynningatilkynning framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við 4. mgr. 16. gr. reglugerðar Evrópupingsins og ráðsins (EB) nr. 1008/2008 um sameiginlegar reglur um flugrekstur í Bandalaginu – Almannaþjónustukvaðir í tengslum við áætlunarflug (Króatía)	36
2015/EES/68/28	Kynningatilkynning framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við 5. mgr. 17. gr. reglugerðar Evrópupingsins og ráðsins (EB) nr. 1008/2008 um sameiginlegar reglur um flugrekstur í Bandalaginu – Auglýsing um útboð á áætlunarflugi í samræmi við almannaðjónustukvaðir (Króatía)	36

2015/EES/68/29	Auglýst eftir tillögum samkvæmt starfsáætlun um styrkveitingar á sviði samevrópskra fjarskiptaneta samkvæmt sjóðnum fyrir samtengda Evrópu fyrir árin 2014 til 2020 . . .	37
2015/EES/68/30	Yfirlit um ákvarðanir Evrópusambandsins um markaðsleyfi fyrir lyfjum frá 1. september til 30. september 2015	37

EFTA-STOFNANIR

FASTANEFND EFTA-RÍKJANNA

Ákvörðun fastanefndar EFTA-ríkjanna

2015/EES/68/01

2/2015/SC

frá 24. september 2015

um skipan bráðabirgðanefndar til að stýra fjármagnskerfi EES fyrir árin 2014–2021

FASTANEFND EFTA-RÍKJANNA HEFUR TEKID NEDANGREINDA ÁKVÖRDUN

með vísan til samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, er nefnist „EES-samningurinn“ í því sem hér fer á eftir,

með vísan til samnings sem gerður verður um nýtt fjármagnskerfi EES fyrir árin 2014–2021,

með vísan til samnings sem gerður verður milli Konungsríkisins Noregs og Evrópusambandsins um norskt fjármagnskerfi fyrir árin 2014–2021,

ÁKVÖRDUNIN ER SVOHLJÓÐANDI:

1. gr.

1. Sett er á fót bráðabirgðanefnd til að stýra fjármagnskerfi EES fyrir árin 2014–2021 og nefnist hún hér á eftir „bráðabirgðanefndin“; skal hún hefja störf eins fljótt og við verður komið.
2. Hlutverk bráðabirgðanefndarinnar er að aðstoða EFTA-ríkin við undirbúning að rekstri fjármagnskerfis EES fyrir árin 2014–2021.
3. Bráðabirgðanefndin heyrir undir fastanefndina.
4. Bráðabirgðanefndinni er heimilt að leita aðstoðar fastanefnda EFTA-ríkjanna, sem eiga aðild að EES, gagnvart Evrópusambandinu.
5. Nefnd, sem skipuð verður til að stýra fjármagnskerfi EES fyrir árin 2014–2021, skal taka við störfum bráðabirgðanefndarinnar gildistökudag samningsins um stofnun fjármagnskerfis EES fyrir árin 2014–2021 eða daginn sem hann kemur til framkvæmda til bráðabirgða.
6. Bráðabirgðanefndin skal taka til umræðu og mats hugsanlega samhæfingu fjármagnskerfis EES og norska fjármagnskerfisins.
7. Bráðabirgðanefndin kýs sér formann og skal fastanefndin staðfesta skipan hans.

2. gr.

Ákvörðun þessi öðlast þegar gildi.

3. gr.

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild *Stjórnartíðinda Evrópusambandsins* og EES-viðbæti við þau.

Gjört í Brussel 24. september 2015.

Fyrir hönd fastanefndarinnar

Starfandi formaður
Ingrid Schulerud

Framkvæmdastjóri
Kristinn F. Árnason

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA

ÁKVÖRDUN EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA

2015/EES/68/02

nr. 273/14/COL

frá 9. júlí 2014

um fjármögnun Scandinavian Airlines („SAS“) með nýju veltiláni

(Noregur)

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA HEFUR TEKIÐ NEÐANGREINDA ÁKVÖRDUN

með vísan til samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningsins“), einkum 61. og 109. gr. og bókunar 26 og 27,

með vísan til samnings milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („samningur um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls“), einkum 24. gr.,

með vísan til bókunar 3 við samning um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („bókun 3“), einkum 2. mgr. 1. gr. I. hluta og 2. mgr. 7. gr. II. hluta,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

I. MÁLSATVIK

1. Málsmeðferð

- 1) Síðla í október 2012 höfðu Noregur, Danmörk og Svíþjóð (í sameiningu „ríkin“) samband með óformlegum hætti við Eftirlitsstofnun EFTA og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins („framkvæmdastjórnin“) í tengslum við fyrirætlun sína um aðild að nýju veltiláni („nýja veltilánið“) til Scandinavian Airlines („SAS“ eða „SAS-samstæðan“ eða „fyrirtækið“). Ríkin ákváðu hinn 12. nóvember 2012 að taka þátt í nýja veltiláninu án þess þó að tilkynna Eftirlitsstofnun EFTA formlega um ráðstöfunina.
- 2) Eftirlitsstofnun EFTA barst hinn 5. febrúar 2013 kvörtun frá European Low Fares Airline Association („ELFAA“) um aðild ríkjanna að nýja veltiláninu. Eftirlitsstofnun EFTA óskaði eftir því í bréfi til stjórnvalda í Noregi, dagsettu 18. febrúar 2013, að þau legðu fram athugasemdir vegna kvörtunarinnar og meintrar ólöglegar ríkisaðstoðar.
- 3) Stjórnvöld í Noregi svöruðu með bréfi, dagsettu 25. mars 2013. Þau lögðu einnig fram nánari upplýsingar í bréfi, dagsettu 6. júní 2013.
- 4) Eftirlitsstofnun EFTA ákvað, með ákvörðun nr. 259/13/COL frá 19. júní 2013, að hefja formlega rannsókn á hugsanlega ólöglegri aðstoð við SAS með nýju veltiláni („ákvörðun um að hefja rannsókn“). Ákvörðun um að hefja rannsókn var birt í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins og EES-viðbæti við þau. ⁽¹⁾ Stjórnvöld í Noregi, SAS-samstæðan og Foundation Asset Management Sweden AB („FAM“) ⁽²⁾ lögðu fram athugasemdir við ákvörðun Eftirlitsstofnunarinnar um að hefja rannsókn. Eftirlitsstofnun EFTA framsendi stjórnvöldum í Noregi athugasemdirnar sem höfðu borist frá SAS-samstæðunni og FAM hinn 6. nóvember 2013 og bauð þeim að svara. Norsk stjórnvöld létu þess getið, með bréfi dagsettu 6. desember 2013, að þau gerðu engar athugasemdir við athugasemdir SAS-samstæðunnar og FAM.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 290, 5.11.2013, bls. 9 (leiðrétting).

⁽²⁾ FAM er fyrirtækið sem hefur umsjón með eignum sjóðs Knut og Alice Wallenberg.

- 5) Með bréfi dagsettu 25. febrúar 2014 óskaði Eftirlitsstofnun EFTA eftir frekari upplýsingum frá stjórnvöldum í Noregi. Þessar upplýsingar voru sendar með bréfi dagsettu 27. mars 2014.
- 6) Norsk stjórnvöld tilkynntu Eftirlitsstofnun EFTA, með bréfi dagsettu 6. mars 2014, að SAS hefði ákveðið að afturkalla nýja veltilánið og kanna aðra möguleika til þess að styrkja eiginfjárgrunn sinn. Afturköllunin gildi frá 4. mars 2014.
- 7) Hvað varðar þessa málsmeðferð hefur Eftirlitsstofnun EFTA, með vísan til 1. mgr. 109. gr. samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES samningsins“), sbr. 24. gr. samnings EFTA-rikkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls, valdheimildir til þess að meta hvort Noregur hefur farið að ákvæðum EES-samningsins. Hins vegar hefur framkvæmdastjórnin ein valdheimildir til þess að meta hvort Danmörk og Svíþjóð hafi virt ákvæði sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Einnig skulu Eftirlitsstofnun EFTA og framkvæmdastjórnin, á grundvelli 2. mgr. 109. gr. og bókunar 27 við EES-samninginn, og í því skyni að tryggja samræmda beitingu hvarvetna á Evrópska efnahagssvæðinu, vinna saman, skiptast á upplýsingum og hafa með sér samráð um stefnu í eftirlitsmálum og í einstökum málum.
- 8) Í ljósi þess sem að framan greinir og hliðstæðra valdheimilda beggja stofnana í málinu sem hér um ræðir hefur Eftirlitsstofnun EFTA átt samstarf og haft samráð við framkvæmdastjórnina áður en ákvörðun þessi var samþykkt.

2. Norræni markaðurinn á sviði loftflutninga

- 9) Að því er hermt er óx norræni markaðurinn á sviði loftflutninga (sem nær til Danmerkur, Svíþjóðar, Finnlands og Noregs) um 126% í framboðnum sætiskílómetrum ⁽³⁾ milli árána 2001 og 2011. Nær allur vöxtur sem varð í flutningum á stuttum leiðum á norræna markaðinum átti sér stað vegna lággjaldaflugfélaga, einkum Norwegian Air Shuttle og Ryanair. Er einmitt áætlað að yfir 90% af vexti þessa tímabils hafi orðið fyrir tilstilli lággjaldaflugfélaga. ⁽⁴⁾
- 10) Þrátt fyrir aukna þýðingu lággjaldaflugfélaga er SAS enn stærsti aðilinn á norræna markaðinum, en markaðshlutdeild félagsins árið 2011 er metin 35,6%, sem þó er langt fyrir neðan þá rúmlega 50% markaðshlutdeild sem það átti að fagna fyrir áratug. Markaðshlutdeild Norwegian Air Shuttle og Ryanair nam 18,7% og 6,8%, í áðurnefndri röð, sama ár.

3. Aðstoðarþegi

- 11) SAS er helsti flugrekandi ríkjanna, stærsta flugfélag á Norðurlöndum og áttunda stærsta flugfélag í Evrópu. Fyrirtækið er jafnframt eitt af stofnendum bandalagsins Star Alliance. Bandalagið, sem Scandinavian Airlines, Widerøe ⁽⁵⁾ og Blue1 eiga m.a. aðild að, er með höfuðstöðvar í Stokkhólmi og helstu leiðamót þess vegna flugs innan Evrópu og milli heimsálfa eru á Kaupmannahafnarflugvelli. SAS flutti um 28 milljónir farþega árið 2013 og voru tekjur þess um 42 milljarðar sænskra króna.
- 12) Um þessar mundir er eignarhlutur ríkjanna í SAS 50%: 21,4% eru í eigu sænska ríkisins, 14,3% í eigu danska ríkisins, og 14,3% í eigu norska ríkisins. Helsti einkaaðilinn meðal hluthafa er sjóður Knut og Alice Wallenberg („KAW“) (7,6%), en aðrir hluthafar eiga 1,5% eða minna.

⁽³⁾ Framboðnir sætiskílómetrar eru mælikvarði á farþegaflutningsgetu flugfélags. Þeir jafngilda sætafjölda í hverri ferð sem margfaldaður er með heildarvegalengd ferðar í kílómetrum.

⁽⁴⁾ Heimild: <http://www.airlineleader.com/regional-focus/nordic-region-heats-up-as-all-major-players-overhaul-their-strategies>.

⁽⁵⁾ Sjá neðanmálgrein 13 og mgr. (29) hér fyrir neðan, varðandi sölua á 80% hlut í Widerøe.

Tafla 1: Helstu hluthafar í SAS AB hinn 31. mars 2012 ⁽⁶⁾

Hluthafi	Samtals
Sænska ríkið	21,4%
Danska ríkið	14,3%
Norska ríkið	14,3%
Sjóður Knut og Alice Wallenberg	Um 7,6%
Försäkringsaktiebolaget, Avanza Pension	1,5%
A.H Värdepapper AB	1,4%
Unionen	1,4%
Seðlabanki Danmerkur	1,4%
Robur Försäkring	0,9%
Ponderus Försäkring	0,8%
Andra AP-fonden	0,5%
Tredje AP-fonden	0,5%
SSB+TC Ledning Omnibus FD No OM79	0,5%
Nordnet Pensionsförsäkring AB	0,4%
Swedbank Robur Sverigefond	0,4%
Swedbank Robur Sverigefond Mega	0,3%
JPM Chase NA	0,3%
AMF Aktiefond Småbolag	0,3%
JP Morgan Bank	0,3%
KPA Pensionsförsäkring AB	0,2%
Nomura International	0,2%

- 13) Fjárhagsstaða SAS hefur verið veik í nokkur ár og endurtekið tap á rekstrinum á milli 2008 og 2013. Í nóvember 2012 lækkaði Standard and Poor's („S&P“) láns hæfismat félagsins úr B- í CCC+. ⁽⁷⁾ Urðu markaðsaðstæður sem fölust í háum eldsneytiskostnaði og óvissu í eftirspurn síðan til þess að auka á erfiðleikana.
- 14) Einkum má ráða af ársskýrslum félagsins að milli árunna 2008 og 2012 hafi SAS orðið fyrir verulegu tapi á hverju ári og umtalsverðar nettóskuldir verið fyrir hendi.

Tafla 2: Lykilfjárhæðir í rekstri SAS 2007–2012 (milljónir SEK) ⁽⁸⁾

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (jan-okt)
Tekjur	50 958	52 870	44 918	41 070	41 412	35 986
Nettóskuldir	1 231	8 912	6 504	2 862	7 017	6 549
Hagnaður fyrir skatta	1 044	-969	-3 423	-3 069	-1 629	-1 245
Tekjuafgangur	636	-6 360	-2 947	-2 218	-1 687	-985
Árlegt sjóðstreymi	-1 839	-3 084	-1 741	868	-1 243	-1 018
Arðsemi fjármagns (ROCE) – %	6,7	-19,6	-11,7	-7,6	-2,2	-8,1
Arðsemi eigin fjár eftir skatta – %	3,8	-47,6	-26,8	-17,0	-12,0	-24,8
Vaxtaþekja – %	1,8	-5,3	-4,4	-1,9	-0,6	-1,6

⁽⁶⁾ Heimild: <http://www.sasgroup.net/SASGroup/default.asp>.

⁽⁷⁾ Fjallað er um nýrri breytingar á láns hæfismati S&P í neðanmálsgrein 26 hér á eftir.

⁽⁸⁾ Heimild: ársskýrslur SAS á tímabilinu 2008–2012, sem er að finna á eftirfarandi veffangi: <http://www.sasgroup.net/SASGroup/default.asp>.

- 15) Vegna versnandi fjárhagsstöðu sinnar fylgdi SAS áætlun um verulega kostnaðarlækkun („Core SAS“) 2009/2010. Við innleiðingu áætlunarinnar þurfti SAS að afla fjár frá hluthöfum með því að efna tvisvar til forgangsréttarútbóðs: i) að fjárhæð 6 milljarðar SEK í apríl 2009; og ii) 5 milljarðar SEK í maí 2010. ⁽⁹⁾
- 16) Fjárhagserfiðleikar SAS náðu hámarki 2012 þegar félagið kynnti viðskiptaáætlun sína „4 Excellence Next Generation“ („4XNG áætlunin“), sem í augum stjórnenda flugfélagsins var „lokaútkall“ SAS. ⁽¹⁰⁾ Auk þess fluttu fjölmiðlar fréttir af þeim möguleika í nóvember 2012 að SAS færi í gjaldþrot. ⁽¹¹⁾

4. Lýsing á ráðstöfuninni: nýja veltilánið 2012

- 17) SAS hefur á undanförunum árum, líkt og önnur flugfélög á heimsvísu, þurft á utanaðkomandi lánaþyrngreiðslu að halda til þess viðhalda lágmarkslausafjárstöðu. SAS þurfti á veltiláni að halda frá 20. desember 2006 og átti það að falla úr gildi í júní 2013 („gamla veltilánið“). Gamla veltilánið nam 366 milljónum evra og var það eingöngu veitt af ýmsum bönkum [...]. Einnig fól það í sér fjölda fjárhagslegra kvaðaákvæða eða skilyrða, [...].
- 18) Stjórnendur SAS ákváðu í desember 2011 að nýta gamla veltilánið að fullu vegna versnandi rekstrarafkomu fyrirtækisins. Í kjölfar þess að dótturfyrirtæki SAS (nánar tiltekið Spanair) óskaði eftir gjaldþrotaskiptum í janúar 2012, hóf SAS samningaviðræður við bankana og komst að samkomulagi um endurskoðuð kvaðaákvæði 15. mars 2012. Með endurskoðuðum kvaðaákvæðum jókst kostnaður við að nýta gamla veltilánið, skilyrðin fyrir því að ganga á lánið voru hert og gerð krafa um að SAS innti af hendi endurgreiðslu til fulls og án tafar á þeirri upphæð sem hafði verið nýtt. Einnig þurfti SAS að leggja endurfjármögnunaráætlun fyrir lánveitendurna, sem þurfti að njóta stuðnings stjórnar fyrirtækisins og helstu hluthafa, þ.e. ríkjanna og KAW.
- 19) 4XNG áætlunin svonefnda, sem þegar var byrjað að þróa snemma árs 2012, renndi stöðum undir endurfjármögnunaráætlunina. 4XNG áætlunin tók einnig á áhyggjuefnum sem [...] hafði látið í ljós vegna fyrirliggjandi viðskiptaáætlunar SAS sem nefndist „4 Excellence“ („áætlun 4X“) í maí 2012. Að mati SAS myndi 4XNG viðskiptaáætlunin gera flugfélaginu kleift að verða fjárhagslega sjálft sér nægt. Í henni var settur fram fjöldi fjárhagslegra markmiða sem SAS þurfti að uppfylla á fjárhagsárinu 2014/2015. Þar á meðal var hagnaður fyrir framlegð (EBIT) yfir 8%, hlutfall varaforða í handbæru fé og ónýttu lánsfé yfir 20% og eiginfjárlutfall (eigið fé /eignir) yfir 35%. 4XNG áætluninni var ætlað að gera SAS kleift að auka hagnað fyrir skatta (EBT) um u.þ.b. 3 milljarða SEK á ársgrundvelli, og myndi framkvæmd hennar hafa í för með sér kostnað við endurskipulagningu og einskiptiskostnað sem næmi um það bil 1,5 milljörðum SEK.
- 20) Einnig var markmiðið með 4XNG áætluninni að búa fyrirtækið undir innleiðingu nýrra bókhaldsreglna fyrir lífeyrisgreiðslur frá nóvember 2013, sem búist var við að myndi hafa neikvæð áhrif á eigið fé SAS-samstæðunnar. Auk þess fól áætlunin í sér skuldbindingu um að gengið yrði frá áætlun um ráðstöfun eigna og fjármögnun, sem ætlað var að hefðu jákvæð áhrif á sjóðstreymi um u.þ.b. 3 milljarða SEK samanlagt. Ráðstöfun eigna fól m.a. í sér: ⁽¹²⁾ i) sölu á Widerøe, svæðisbundnu flugfélagi í dótturfélagi í Noregi, ⁽¹³⁾ ii) sölu á minnihlutaeign í [...], iii) sölu á eignarhlutum í fasteignum tengdum flugvallarstarfsemi, iv) útvistun flugafgreiðslu, ⁽¹⁴⁾

⁽⁹⁾ Fjallað var um forgangsréttina 2009 og 2010 í ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar í máli SA. 29785 (sem er að finna á eftirfarandi veffangi http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/249053/249053_1461974_61_2.pdf), þar sem það var niðurstaða framkvæmdastjórnarinnar að þeir fælu ekki í sér ríkisaðstoð.

⁽¹⁰⁾ Sjá hvað þetta varðar ummæli sem Reuters hafði eftir forstjóra SAS 12.11.2012: „*Þetta er virkilega „lokaútkallið“ okkar ef SAS á að vera til í framtíðinni,“ sagði [...] forstjóri fyrirtækisins í kjölfar þess að ný björgunaráætlun fyrir flugfélagið [...] var sett á laggirnar en það hefur ekki skilað hagnaði heilt ár frá 2007*“, á veffanginu <http://www.reuters.com/article/2012/11/12/uk-sas-idUSLNE8AB01O20121112>. Sjá einnig grein sem ber yfirskriftina „SAS tops European airline critical list“ í Financial Times 13.11.2012, á veffanginu <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/fa1cbd88-2d87-11e2-9988-00144feabdc0.html#axzz2TSY5JHUh>.

⁽¹¹⁾ Sjá til dæmis Reuters 18.11.2012 (<http://www.reuters.com/article/2012/11/19/sas-idUSL5E8M16IY20121119>) og Financial Times 19.11.2012 (<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/43e37eba-322f-11e2-b891-00144feabdc0.html#axzz2TSY5JHUh>).

⁽¹²⁾ Samkvæmt upplýsingum sem stjórnvöld í Noregi veittu var sala á [...] fjarlægð af endanlegum lista yfir fyrirhugaðar ráðstafanir vegna mikillar óvissu varðandi tímasetningu sölunnar og tekjur af henni.

⁽¹³⁾ Hinn 20.5.2013, tilkynnti SAS að fyrirtækið hefði undirritað samning um sölu á 80% af hlutabréfum sínum í Widerøe til hóps fjárfesta. SAS mun halda eftir 20% hlut í Widerøe en eiga þess kost að færa eignarhaldið yfir að fullu árið 2016. Sjá <http://mb.cision.com/Main/290/9410155/119539.pdf>.

⁽¹⁴⁾ SAS hefur selt 10% hlutabréfa í flugafgreiðslufyrirtæki sínu til Swissport. Þessi kaup gengu í gegn frá og með 1.11.2013. Hlé hefur verið gert á samningaviðræðunum sem stendur þar til Swissport hefur lokið kaupum á og sameiningu við Servisair.

- v) sölu á flugvélarhreyflum, ⁽¹⁵⁾ vi) sölu og endurleigu eða aðra fjármögnun vegna [...], vii) útvistun stjórnerfa og símaþjónustuvera, ⁽¹⁶⁾ og viii) sölu eða gengið yrði frá fjármögnun þriggja Q400 loftfara.
- 21) Noregur leggur áherslu á að 4XNG áætlunin hafi fjármagnað sig sjálf, sem þýðir að SAS aflaði nægilega mikils reiðufjár í rekstri og með ráðstöfunum eigna sem ekki tengjast kjarnastarfsemi til þess að fjármagna upphafskostnað við að innleiða 4XNG áætlunina. Hins vegar var upplifun fjárfesta á veikri lausafjárstöðu vegna umtalsverðs upphafskostnaðar við að innleiða 4XNG áætlunina áhyggjuefni fyrir SAS. SAS fór því fram á framlengingu gamla veltilánsins ásamt því að tilkynna nýtt veltilán með stuðningi ríkjanna og KAW. SAS hélt því hins vegar fram að hvorki gamla veltilánið (eins og það hafði verið framlengt) né nýja veltilánið yrðu nýtt.
- 22) Viðræður um nýja veltilánið hófust 4. júní 2012. ⁽¹⁷⁾ Upphaflega, í samræmi við endurfjármögnunaráætlunina (sjá 18. mgr.), kröfðust bankarnir sem voru lánveitendur gamla veltilánsins að ríkin öfluðu hlutafjár öðru sinni, t.d. með forgangsréttarútboði, þar sem þeir voru ófúsir til þess að styðja nýtt veltilán einir. Ríkin höfnuðu hins vegar þessari hugmynd.
- 23) Í kjölfar samningaviðræðna samþykktu bankarnir nýtt veltilán sem yrði komið á laggirnar með ríkjunum og KAW í sameiningu og samsetning lánsins yrði einvörðungu á sams konar kjörum, án mismunandi forgangs í skuldaröð eða ósamræmi milli tryggingaréttinda. Tekið skal fram að upphaflega var gert ráð fyrir að nýja veltilánið yrði [3–6] milljarðar SEK að stærð, en að á sama tíma væru einungis tryggingar fyrir [1–4] milljörðum SEK fyrir hendi. Hinn 22. október 2012 var upphæð nýja veltilánsins loks lækkuð í 3,5 milljarða SEK (u.þ.b. 400 milljónir evra).
- 24) Nýja veltilánið var veitt af sömu bönkum og veittu gamla veltilánið (að einum undanskildum) ⁽¹⁸⁾ ásamt ríkjunum og KAW. Ríkin veittu 50% af nýja veltiláninu í hlutfalli við hlutafjareign sína í SAS og bankarnir og KAW veittu þau 50% sem eftir voru. Ríkin og KAW tóku þátt í nýja veltiláninu með sömu skilmálum (gjöld, vextir, kvaðákvæði) og bankarnir.
- 25) Helstu séreinkenni nýja veltilánsins voru eftirfarandi:
- Því var skipt í tvíþætta lánaþyrirgreiðslu, annars vegar var um að ræða 2 milljarða SEK (lán A) og hins vegar 1,5 milljarða SEK (lán B), þar sem ríkin lögðu til 50% af andvirðinu. Verðskilmálarnir fyrir bæði lánin fólust í upphafsgjaldi, skuldbindingargjaldi, notkunargjaldi, álagi og uppgreiðslugjaldi.
 - Þurfti SAS að uppfylla tiltekin skilyrði til þess að geta nýtt veltilánið og voru þessi skilyrði strangari fyrir lán B en fyrir lán A. ⁽¹⁹⁾
 - Nýja veltilánið var með sömu tryggingar og gamla veltilánið og auk þess var lánveitendunum veitt veð í öllum hlutabréfum Widerøe og öllum skuldlausum fasteignum SAS-samstæðunnar frá desember 2012. Nýja veltilánið var því með fyrsta veðrétt í nokkrum af eignum SAS, þ.m.t. 100% hlutabréfa í dótturfélögunum Widerøe og SAS Spare Engine, 18 loftförum og fjölda fasteigna. Mat á bókfærðu virði trygginganna var u.þ.b. 2,7 milljarðar SEK (þ.e. um það bil 75% af nýja veltiláninu) og var þeim skipt í réttu hlutfalli milli láns A og láns B.
 - Einungis var hægt að taka út lán B þegar lán A hafði verið nýtt að fullu. Frá og með 1. janúar 2014 hefði SAS einungis getað nýtt lánið ef sölu á eignum Widerøe eða hlutabréfum hefði verið lokið.
 - Gjaldldagi nýja veltilánsins var 31. mars 2015.
- 26) Skilmálar nýja veltilánsins voru samþykktir 25. október 2012. Hins vegar var það háð samþykki löggjafarþinga hvers ríkis um sig og undirritun kjarasamninga við flugmenn og áhafnir, meðal annars.

⁽¹⁵⁾ Búið er að ljúka þessu og nema áhrifin á lausafjárstöðu u.þ.b. 1,7 milljörðum SEK.

⁽¹⁶⁾ Þessar ráðstafanir hafa að mestu verið innleiddar og munu leiða til sparnaðar sem nemur u.þ.b. 1 milljarði SEK.

⁽¹⁷⁾ [...].

⁽¹⁸⁾ [...], einn lánveitenda gamla veltilánsins, gaf til kynna að hann yrði ekki reiðbúinn að taka þátt í nýja veltiláninu. Juku [...] og [...] því hlutfall sitt í nýja veltiláninu sem því nam.

⁽¹⁹⁾ Sjá 35 neðanmálsgrein hér á eftir.

- 27) Ríkin lögðu fram skýrslu sem útbúin var af CITI, dagsett 7. nóvember 2012, („skýrsla CITI“), þar sem leitast var við að meta hvort einkafjárfestir í aðstöðu eins líkri aðstöðu ríkjanna og frekast var unnt hefði gengist undir samning um nýja veltilánið með svipuðum skilmálum og skilyrðum. Með því að gera ráð fyrir góðum árangri af innleiðingu 4XNG áætlunarinnar í grunnmati sínu var það niðurstaða skýrslu CITI að þátttaka ríkjanna í nýja veltiláninu gæfi af sér innri vexti sem væru [90–140%], að margfeldi tekna af fjárfestingu í lausafé yrði u.þ.b. [4–9x] og aukning á eiginfjárvirði yrði nálægt [700–1.200%] (frá nóvember 2012 til mars 2015). Niðurstaða skýrslu CITI var sú að ávöxtunin sem ríkin kröfðust yrði því að minnsta kosti jöfn þeirri ávöxtun sem einkafjárfestar í svipaðri stöðu gerðu kröfu um. Hins vegar mat skýrsla CITI ekki líkurnar á því að SAS næði árangri við framkvæmd á „grunnáætlun“ 4XNG áætlunarinnar og ekki heldur áhrif vegna frávika frá „grunnáætlun“, eins og t.d. ef ekki væri unnt að koma í verð eignum sem ekki teljast til kjarnastarfsemi.
- 28) SAS tilkynnti 19. desember 2012 að öll skilyrði fyrir því að nýja veltilánið tæki gildi (sjá 26. mgr.) væru fyrir hendi, þar með talið samþykki löggjafarþinga ríkjanna. Frá og með þessum degi og til 3. mars 2014, var nýja veltilánið í gildi, og kom í stað gamla veltilánsins. ⁽²⁰⁾
- 29) Noregur útskýrði með bréfi 6. júní 2013, að vegna sölunnar á 80% af hlutabréfum í Widerøe (20. mgr.), hefðu ríkin og lánveitendurnir samið við SAS um breytingar á skilmálum og skilyrðum nýja veltilánsins, þótt formleg undirritun samningsins með breytingunum hefði ekki enn farið fram. Í athugasemdum sem norsk stjórnvöld lögðu fram við formlegu rannsóknina upplýstu þau Eftirlitsstofnun EFTA um, að breytingin á nýja veltiláninu hefði verið undirrituð af öllum aðilum og myndi öðlast gildi þegar Widerøe viðskiptunum yrði lokað, þ.e. 30. september 2013. Breytingarnar voru meðal annars eftirfarandi:
- Lán A yrði lækkað úr 1,173 milljörðum SEK í 0,8 milljarða SEK og lánstíminn yrði lengdur um fimm mánuði, til 1. júní 2014.
 - SAS myndi leggja fram [0,5–0,8] milljarða SEK í reiðufé til tryggingar á láni A. Þeir [0,1–0,4] milljarðar sem eftir stæðu yrðu tryggðir með tryggingunum sem þegar væru talðar upp í samningnum um nýja veltilánið.
 - Um leið og búið væri að ráðstafa flugafgreiðsluhluta fyrirtækisins að hluta til yrðu 0,2 milljarðar SEK af láni A afturkallaðir. Þegar nýja veltilánið var afturkallað 4. mars 2014 hafði SAS gengist undir viljayfirlýsingu ásamt mögulegum kaupanda. ⁽²¹⁾
 - Lán B yrði lækkað úr 1,5 milljörðum SEK í 1,2 milljarða SEK.

5. Ástæður þess að hafin var formleg rannsókn

- 30) Í ákvörðun sinni um að hefja rannsókn lét Eftirlitsstofnun EFTA í ljós efasemdir að því er varðar jafngildi (pari passu) þátttöku ríkjanna, KAW og bankanna í nýja veltiláninu og eru ástæðurnar einkum eftirfarandi:
- Fyrri áhætta bankanna vegna SAS í gegnum þátttöku þeirra í gamla veltiláninu. Bankarnir höfðu lækkað framlag sitt til nýja veltilánsins um gróflga helming og þar með dregið úr áhættu sinni vegna SAS um u.þ.b. 50% hvað veltilánið varðar, á meðan ríkin – sem ekki höfðu notið ávöxtunar að því er varðar forgangsréttina 2009 og 2010 í ljósi viðvarandi neikvæðrar afkomu SAS – höfðu aukið áhættu sína vegna SAS.
 - Sú staðreynd að SAS hafði nýtt gamla veltilánið til fulls í janúar 2012, sem gæti hafa haft áhrif á þá ákvörðun bankanna sem veittu lánin að taka þátt í nýja veltiláninu í því skyni að forðast frekari nýtingu þess og tryggja að framlög þeirra til veltilánsins væru ekki algerlega töpuð í ljósi erfiðleika fyrirtækisins. Eftirlitsstofnun EFTA var ekki ljóst hvort stöðugur fjárstuðningur ríkjanna við SAS á undangengnum árum hefði haft áhrif á ákvörðun bankanna um að taka þátt í nýja veltiláninu. Eftirlitsstofnun EFTA veitti því einnig athygli að þátttaka ríkjanna var strangt skilyrði af hálfu einkaaðilanna fyrir því að taka þátt í nýja veltiláninu.

⁽²⁰⁾ Sjá <http://www.reuters.com/finance/stocks/SAS.ST/key-developments/article/2662973>.

⁽²¹⁾ Skuldbindingin samkvæmt láni A var lækkuð úr 0,8 milljörðum SEK í 0,6 milljarða SEK hinn 31.10.2013, þar sem SAS hafði selt hlut í SAS Ground Handling til Swissport.

- Eftirlitsstofnun EFTA velti fyrir sér hvort þátttaka KAW í nýja veltíláninu væri sambærileg við þátttöku einkafjárfestis, með tilliti til áhættu KAW vegna SAS, sem ekki var einungis fyrir hendi vegna hlutafjáreignar þess heldur einnig í gegnum bankann SEB.
- 31) Eftirlitsstofnun EFTA velti einnig fyrir sér hvort þátttaka ríkjanna í nýja veltíláninu gæti talist skynsamleg frá sjónarmiði hluthafa eða ekki og hvort hún stæðist próf markaðsfjárfestis, að jafngildisrökstuðningnum slepptum. Í þessu tillit mat Eftirlitsstofnun EFTA hvort 4XNG áætlunin væri reist á forsendum sem væru nægilega traustar til þess að einkafjárfestir myndi hjá sér hvöt til þess að taka þátt í nýju veltíláni og hvort næmisgreiningarnar sem gerðar voru í áætluninni væru óhóflega bjartsýnar.
- 32) Eftirlitsstofnun EFTA benti meðal annars á þá bjartsýni sem endurspegladist í tölum í áætluninni varðandi markaðsvöxt í framboðnum sætiskilómetrum og vöxt vergrar landsframleiðslu, auk spár um 0% verðbólgu fyrir tímabilið 2015–2017. Einnig taldi hún vafa leika á því hvort hægt hefði verið að spá fyrir um árangursríka innleiðingu sparnaðaraðgerða og framtaksverkefna varðandi ráðstöfun eigna á þeim tíma er nýja veltílánið var undirritað.
- 33) Að því er varðar skilmála og skilyrði nýja veltílánsins og mat CITI á væntanlegri arðsemi vegna þátttöku ríkjanna í nýja veltíláninu, lagði Eftirlitsstofnun EFTA áherslu á þá staðreynd að skýrsla CITI legði ekki mat á 4XNG áætlunina, né gerði hún næmisgreiningu á fjárhagslega líkaninu, en reiddi sig einungis á þær upplýsingar sem voru veittar. Eftirlitsstofnun EFTA benti einnig á að skýrsla CITI legði ekki mat á trygginguna að baki nýja veltíláninu, séð frá sjónarhóli einkafjárfestis, og að hún fjallaði ekki um mögulegar aðrar aðstæður þar sem forsendur væru óhagstæðari (þ.m.t. greiðslufall) við greiningu á arðsemi. Hvað þetta varðar benti Eftirlitsstofnun EFTA á að skýrsla CITI teldi engar líkur á að SAS lenti í vanskilum á næstu þremur árum, sem virtist vanmat á áhættunni.
- 34) Með hliðsjón af því sem að framan greinir gæti Eftirlitsstofnun EFTA ekki útilokað að nýja veltílánið gæti talist ávinningur sem SAS nyti í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins.
- 35) Loks, ef nýja veltílánið fæli í sér ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins, teldi Eftirlitsstofnun EFTA leika vafa á að nýja veltílánið samrýmdist EES-samningnum. Í því tilliti lagði Eftirlitsstofnun EFTA mat á hvort einhverjar af hugsanlegum forsendum þess að ráðstöfun geti talist samrýmanleg, sem mælt er fyrir um í EES-samningnum, gætu átt við. Í ljósi eðlis ráðstöfunarinnar og erfiðleika SAS benti Eftirlitsstofnun EFTA á að einu viðeigandi skilyrðin virtust vera þau sem varða aðstoð vegna björgunar og endurskipulagningar fyrirtækja í erfiðleikum skv. staflað c) í 3. mgr. 61. gr. EES-samningsins, á grundvelli leiðbeinandi reglna eftirlitsstofnunarinnar um ríkisaðstoð vegna björgunar og endurskipulagningar fyrirtækja í erfiðleikum⁽²²⁾. Hins vegar komst Eftirlitsstofnun EFTA að þeirri bráðabirgðaniðurstöðu að svo virtist sem skilyrðum fyrir aðstoð til björgunar og endurskipulagningar, sem mælt er fyrir um í leiðbeinandi reglum um ríkisaðstoð til björgunar og endurskipulagningar væri ekki fullnægt.

6. Athugasemdir við ákvörðun um að hefja rannsókn

6.1 Athugasemdir stjórnvalda í Noregi

- 36) Noregur telur þátttöku sína í nýja veltíláninu hafa farið fram í samræmi við markaðskjör þar sem þátttaka þess í láninu var á kjörum sem eru jafngild kjörum bankanna og KAW, og hafi því ekki verið um að ræða ríkisaðstoð.
- 37) Noregur heldur því fram að SAS hafi ekki nýtt gamla veltílánið á því tímabili er samningaviðræður um nýja veltílánið stóðu yfir. Noregur vekur athygli á breytingunum sem gerðar voru á gamla veltíláninu í mars 2012, sem fólu í sér enn strangari skilyrði fyrir nýtingu lánsins og heldur því fram að bankarnir hafi því verið í þeirri aðstöðu frá lokum júní 2012 að hafna öllum beiðnum frá SAS um að nýta lánið. SAS hafði endurgreitt upphæðina sem það nýtti af veltíláninu til fulls í mars 2012 og nýtti ekki gamla veltílánið eftir þann tíma. Því mátti með sanni telja bankana

⁽²²⁾ Stjtið. ESB L 97, 15.4.2005, bls. 41, og EES-viðbætur nr. 18, 14.4.2005, bls. 1.

„utanaðkomandi“ fjárfesta sem tækju þátt í nýja veltíláninu á kjörum til jafns við ríkin ⁽²³⁾, án þess að fyrir hendi væri nokkur veruleg ótryggð áhætta vegna SAS. ⁽²⁴⁾

- 38) Að því er varðar þátttöku KAW í nýja veltíláninu ásamt bönkunum, telja norsk stjórnvöld að efnahagsleg áhætta KAW vegna SEB hafi verið lítil og að það geti ekki hafa haft áhrif á ákvörðun sjóðsins um að taka þátt í nýja veltíláninu.
- 39) Enn fremur er Noregur þeirrar skoðunar að 4XNG áætlunin hafi verið raunhæf og unnt að innleiða hana með góðum árangri. Noregur telur að allir þættir og forsendur, þ.m.t. varðandi tekjur af framboðnum sætiskilómetrum („RASK“) ⁽²⁵⁾, kostnaðarlækkun og áætlaða ráðstöfun eigna, hafi verið skoðaðar gaumgæfilega til þess að uppfylla mætti fjárhagsleg markmið 4XNG áætlunarinnar fyrir 2014–2015. Að auki var 4XNG áætlunin – ásamt öllum þeim forsendum sem hún byggðist á – rannsökuð vandlega af utanaðkomandi ráðgjöfum ríkjanna (Goldman Sachs) og bankanna [...] og aðlöguð í ljósi athugasemda þeirra og tilmæla. Noregur leggur einnig áherslu á að væntingar um að framfylgd áætlunarinnar tækist vel, þegar ákvörðun um að taka þátt í nýju veltíláni var tekin, hafi m.a. byggst á því að gerð nýrra kjarasamninga hafi verið skilyrði fyrir nýja veltíláninu. Enn fremur telur Noregur að þróunin frá desember 2012 og fram að niðurfellingu nýja veltílánsins 4. mars 2014 sýni að áætlunin hafi verið á góðri leið með að skila tilætluðum árangri. ⁽²⁶⁾
- 40) Hvað varðar skilmála og skilyrði nýja veltílánsins heldur Noregur því fram að þau hafi verið í samræmi við eðlilegar markaðsaðstæður, þar sem þau voru svipuð og í sambærilegum samningum, og einnig voru hærri gjöld á nýja veltíláninu strax í upphafi og strangari skilyrði fyrir nýtingu þess en í flestum samningum sem voru skoðaðir. Hvað tryggingar varðar hefur Noregur greint frá því að raunveruleg fjárhagsleg áhætta bankanna sem veittu lánið hafi verið óveruleg því metið virði trygginganna hafi bersýnilega verið hærri en lán A. Því hefðu tryggingarnar fullnægt öllum kröfum bankanna sem veittu lánið, ef til skiptameðferðar kæmi, eða aðrar eignir SAS sem hægt hefði verið að selja, svo sem [...], eign félagsins í [...], o.s.frv. Einnig var umtalsverður hluti loforðanna samkvæmt láni A afturkallaður á fyrri helmingi ársins 2013, sem rennir stoðum undir það sem að framan greinir. Að mati Noregs sýnir þetta að bankarnir hafi hagað sér með viðskiptaleg sjónarmið að leiðarljósi og af gætni er þeir ákváðu að taka þátt í nýja veltíláninu ásamt ríkjum og KAW.
- 41) Loks greinir Noregur frá því að þátttaka í nýja veltíláninu hafi skilað lánveitendum lánsins umtalsverðum hagnaði án þess að SAS hafi þurft að nýta sér það. Þetta ætti að renna stoðum undir þá skoðun að þátttaka ríkjanna í nýja veltíláninu ásamt KAW og bönkunum hafi fyllilega samræmst markaðsfjárfestareglunni.

6.2 Athugasemdir SAS-samstæðunnar

- 42) SAS-samstæðan heldur því fram að ríkin hafi tekið þátt í veltíláninu sem hluthafar, ekki sem stjórnvöld. Frá því sjónarhorni var þátttaka í slíkum löggæringi ákjósanlegri en eiginfjárframlag í ljósi umtalsverðrar tekjumyndunar fyrir hluthafa/lánardrottna af gjöldum, auk hugsanlegrar hækkunar á hlutabréfavirði.
- 43) Að því er varðar prófun samkvæmt jafngildisreglunni heldur SAS því fram að viðmið hennar hafi verið uppfyllt því ekki hafi verið fyrir hendi áhætta vegna SAS hjá bönkunum og þar af leiðandi hefði átt að líta á þá sem „utanaðkomandi“ fjárfesta. Auk þess hafði þátttaka ríkjanna í nýja veltíláninu ekki áhrif á hegðun bankanna þar sem það var SAS en ekki bankarnir sem óskaði eftir því að hluthafarnir tækju þátt í nýja veltíláninu. Enn fremur heldur SAS-samstæðan því fram að bankarnir hafi ákveðið að taka þátt í nýja veltíláninu til jafns við ríkin og KAW á grundvelli mjög jákvæðrar niðurstöðu úr áhættu/tekjugreiningunni.

⁽²³⁾ Hinn kosturinn hefði einfaldlega verið sá að leyfa gamla veltíláninu að falla úr gildi 20.6.2013 og koma á sama tíma í veg fyrir hvers kyns nýtingu lánsins á því tímabili ef SAS gæti ekki uppfyllt skilyrðin fyrir því að mega nýta lánið.

⁽²⁴⁾ Norsk stjórnvöld veittu upplýsingar að því er varðar suma aðra áhættu bankanna vegna SAS í formi tvíhliða fyrirgreiðslu, ýmissa baktrygginga, greiðslukorta, lánsfjármögnunar loftfara, yfirdráttarlána og fasteignaviðskipta. Norsk stjórnvöld halda því fram að ekki hafi verið fyrir hendi nokkur veruleg áhætta vegna SAS hjá bönkunum, að undanskilinni áhættu [...] vegna greiðslna með greiðslukortum. Hinar ýmsu gerðir áhættu sem vikið var að voru annað hvort takmarkaðar að umfangi eða tryggðar og þar af leiðandi virtust þær hafa óverulegt vægi í tengslum við ákvarðanir bankanna um að taka þátt í nýja veltíláninu.

⁽²⁵⁾ Tekjur af framboðnum sætiskilómetrum eru algengur mælikvarði á tekjur flugrekenda.

⁽²⁶⁾ Noregur og SAS leggja einnig áherslu á í þessu sambandi að S&P hækkaði lánshæfismat sitt fyrir SAS úr CCC+ í B- með stöðugum horfum hinn 5.8.2013.

- 44) Einnig styður SAS-samstæðan þá fullyrðingu Noregs að forsendurnar sem lágu að baki 4XNG áætluninni hafi verið traustar og spár raunsæjar að því er varðar þrjár megin driffjaðrirnar, það er að segja markaðsvöxt í framboðnum sætiskilómetrum, vöxt vergrar landsframleiðslu 2015–2017 og ráðgerða 0% verðbólgu. Einnig var áhætta í tengslum við framkvæmd áætlunarinnar yfirfárin gaumgæfilega af öllum bönkum sem tóku þátt í lánveitingunni, þar sem sérstök áhersla var lögð á tekjur af framboðnum sætiskilómetrum sem lykilvísi að því er varðaði arðsemi félagsins.
- 45) Á sama tíma heldur SAS-samstæðan því fram að fullnægjandi mat hafi verið lagt á tryggingarnar og að dregið hafi verið úr hættunni á því að vanefndir yrðu af hálfu SAS við innleiðingu 4XNG áætlunarinnar. Fær þetta stoð í þeirri staðreynd að árangur við kostnaðarlækkun var forsenda þess að lánveitendurnir tækju þátt í nýja veltíláninu og að gerð nýrra kjarasamninga í nóvember 2012 var lykillinn að því að innleiðing áætlunarinnar tækist vel.
- 46) SAS-samstæðan gagnrýnir Eftirlitsstofnun EFTA enn frekar fyrir að hafa ekki tekið mið af möguleikanum á gjaldþroti og þeirri staðreynd að ríkin hefðu tapað verðmæti samanlagðrar hlutafjáreignar sinnar hefði nýja veltílánin ekki verið veitt. Leggur SAS áherslu á í þessu samhengi að ríkin hafi tekið þátt í nýja veltíláninu sem kjarnahluthafar í SAS með það að markmiði að fá viðeigandi ávöxtun af fjárfestingu sinni.
- 47) Loks skýrir SAS-samstæðan frá því að innleiðing 4XNG áætlunarinnar hafi leitt til hagnaðar fyrir skatta upp á 3 milljarða SEK og jákvæðrar afkomu SAS á tímabilinu nóvember 2012 – júlí 2013.

6.3 Athugasemdir frá FAM

- 48) FAM, félagið sem stýrir eignum KAW, segir að ákvörðun þess síðarnefnda um að taka þátt í nýja veltíláninu hafi verið tekin óháð eignarhlut þess í SEB og áhættu SEB vegna SAS. FAM heldur því fram að KAW hafi hvorki verið eigandi meirihluta hlutfjár í SEB, né sé hægt að segja að það stjórni SEB.
- 49) FAM kynnti sér 4XNG áætlunina, fjárhagslega áhættu í tengslum við hana og tryggingar sem lagðar voru fram og taldi KAW hafa hag af því að taka þátt í nýja veltíláninu. Bar það í þessu tilliti möguleikana á að gæta langtímafjárfestinga KAW í SAS og hugsanlega arðsemi þeirrar fjárfestingar í framtíðinni, auk þeirra háu gjalda sem SAS myndi greiða samkvæmt nýja veltíláninu, saman við slit SAS, sem það taldi ekki áhugaverðan kost í fjárhagslegu tilliti.
- 50) FAM er sammála Noregi og SAS-samstæðunni um að allir hagsmunaaðilar hafi tekið þátt í nýja veltíláninu á sömu kjörum, án mismunandi stöðu í kröfuröð, mismunandi tryggingaréttinda eða að skilmálar væru á nokkurn annan hátt ósamhverfir. Ákvörðun um að taka þátt í nýja veltíláninu var byggð á ítarlegri greiningu á horfum á arðsemi í framtíðinni vegna styrkleika og samkeppnishæfni SAS.
- 51) Loks deilir FAM því viðhorfi með Noregi að sú ákvörðun lánastofnananna að taka þátt í nýja veltíláninu hafi byggst á viðskiptalegum sjónarmiðum, þar sem áhætta þeirra vegna gamla veltílánsins var einungis fræðileg. FAM heldur því fram að bankarnir hafi haft jafnvel minni hvata að því að taka þátt í nýja veltíláninu en ríkin og KAW þar sem þau síðarnefndu gátu reiknað með hækkandi hlutafjárverði. Því heldur fyrirtækið því fram að telja verði að skilyrði jafngildisprófsins hafi verið uppfyllt.

II. MAT

1. Er um ríkisaðstoð að ræða?

52) Ákvæði 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins hljóða svo:

„Ef ekki er kveðið á um annað í samningi þessum er hvers kyns aðstoð, sem aðildarríki EB eða EFTA-ríki veitir eða veitt er af ríkisfjármunum og raskar eða er til þess fallin að raska samkeppni með því að ívilna ákveðnum fyrirtækjum eða framleiðslu ákveðinna vara, ósamrýmanleg framkvæmd samnings þessa að því leyti sem hún hefur áhrif á viðskipti milli samningsaðila.“

53) Hugtakið ríkisaðstoð gildir því um hvers konar ávinning, sem veittur er beint eða óbeint, fjármagnaður af ríkisfjármunum, af ríkinu sjálfu eða hvaða stofnunar sem er, sem er milliliður með skírskotun til heimilda sem henni hafa verið veittar.

54) Til þess að teljast ríkisaðstoð þarf ráðstöfun að spretta af ríkisfjármunum og vera á vegum ríkisins. Að jafnaði eru ríkisfjármunir fjármunir aðildarríkis og opinberra yfirvalda þess, auk fjármuna opinberra fyrirtækja þar sem opinber yfirvöld hafa ráðandi áhrif, beint eða óbeint.

55) Ekki verður um deilt að ráðstöfunin sem um ræðir hafi falið í sér ríkisfjármuni þar sem hún var fjármögnuð á fjárlögum ríkisins og var á vegum ríkisins. Nánar tiltekið má vekja athygli á því að norska þingið samþykkti þátttöku ríkisins í nýja veltiláninu (28. mgr.).

56) Stuðningurinn sem um ræðir verður að raska eða vera til þess fallinn að raska samkeppni og hafa áhrif á viðskipti milli samningsaðila.

57) Samkvæmt viðtekinni dómaframkvæmd, er að minnsta kosti um að ræða möguleg áhrif á viðskipti milli aðildarríkja og á samkeppni ⁽²⁷⁾ ef fjárhagslegur stuðningur sem aðildarríki veitir styrkir stöðu fyrirtækis gagnvart öðrum fyrirtækjum sem keppa um viðskipti innan Sambandsins. Hvað þetta varðar er Eftirlitsstofnun EFTA þeirrar skoðunar að hvers kyns mögulegur efnahagslegur ávinningur sem SAS er veittur með fjármunum ríkisins myndi uppfylla þetta skilyrði. SAS er í samkeppni við aðra flugrekendur í Evrópusambandinu og á Evrópska efnahagssvæðinu, ekki síst þar sem þriðja þrep frelsis í loftflutningum („þriðji pakinn“) tók gildi 1. janúar 1993. ⁽²⁸⁾ Auk þess er flug í samkeppni við flutninga á vegum og með járnbrautarlestum, þegar um er að ræða hlutfallslega styttri vegalengdir innan EES, og því gætu aðilar sem annast flutninga á vegum og með járnbrautum einnig orðið fyrir áhrifum.

58) Því er eina viðmiðunin fyrir hugtakið ríkisaðstoð sem um ræðir hvort ráðstöfunin hafi veitt SAS sértækan, óréttmætan efnahagslegan ávinning.

59) Í ljósi þess að nýja veltilánið var afturkallað frá 4. mars 2014 hefur Eftirlitsstofnun EFTA lagt mat á hvort nýja veltilánið veitti SAS sértækan, óréttmætan efnahagslegan ávinning frá því gengið var frá því árið 2012 og þar til það var afturkallað árið 2014 eða ekki.

2. Efnahagslegur ávinningur sem SAS naut

60) Svo ákvarða megi hvort ríkisaðstoð var veitt SAS í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES samningsins eða ekki, mun Eftirlitsstofnun EFTA meta hvort flugfélögunu hafi verið veittur efnahagslegur ávinningur sem því hefði ekki hlotnast við eðlilegar markaðsaðstæður. Til þess að leggja mat á þá spurningu beitir Eftirlitsstofnun EFTA markaðsfjárfestaprófinu, en samkvæmt því væri ekki um að ræða ríkisaðstoð ef, einkafjárfestir, undir svipuðum kringumstæðum, og af áþekkri stærð og viðeigandi stofnanir í opinbera geiranum, sem starfræktur væri við eðlilegar markaðsaðstæður í

⁽²⁷⁾ Sjá mál 730/79 *Philip Morris Holland BV* gegn framkvæmdastjórn [1980] EC- 2671, 11. mgr.; mál T-288/97 *Regione Friuli Venezia Giulia* gegn framkvæmdastjórn [2001] ECR 2001 II-1169, 41. mgr.; og mál C-280/00 *Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg* gegn *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark)* [2003] ECR I-7747, 75. mgr.

⁽²⁸⁾ „Þriðji pakinn“ fól í sér þrenns konar lagasetningu: i) Reglugerð ráðsins (EBE) nr. 2407/92 frá 23.7.1992 um veitingu flugrekstrarleyfa til handa flugfélögum (Stjtið. EB L 240, 24.8.1992, bls. 1); ii) reglugerð ráðsins (EBE) nr. 2408/92 frá 23.7.1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins (Stjtið. EB L 240, 24.8.1992, bls. 8); og iii) reglugerð ráðsins (EBE) nr. 2409/92 frá 23.7.1992 um fargjöld og fargjöld í flugþjónustu (Stjtið. EB L 240, 24.8.1992, bls. 15). Þessar reglugerðir voru teknar upp í EES samninginn þar til þær voru felldar úr gildi með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1008/2008 um sameiginlegar reglur um flugrekstur í Bandalaginu (endurútféfin), eins og hún hefur verið felld inn í XIII. viðauka við EES-samninginn.

markaðshagkerfi hefði verið fánlegur til þess láta ráðstöfunina sem um ræðir aðstoðarþeganum í té.

- 61) Samkvæmt markaðsfjárfestaprófinu þarf Eftirlitsstofnun EFTA því að meta hvort einkafjárfestir hefði átt þessi viðskipti sem eru til athugunar með sömu skilmálum. Viðhorf hugsanlegs einkafjárfestis er viðhorf gætins fjárfestis sem temprar takmark sitt um hámarkshagnað með varfærni að því er varðar áhættuna sem hann telur viðunandi fyrir tiltekna ávöxtun. ⁽²⁹⁾
- 62) Í meginatriðum felur framlag úr opinberum sjóðum ekki í sér ríkisaðstoð ef það er veitt á sama tíma og umtalsvert fjárframlag frá einkafjárfesti sem lætur það í té við svipaðar aðstæður með sambærilegum skilmálum (jafngildisreglan). ⁽³⁰⁾

2.1 Jafngild þáttaka ríkjanna, KAW og bankanna í nýja veltíláninu

- 63) Eftirlitsstofnun EFTA vekur athygli á að bankarnir sem voru lánveitendur í nýja veltíláninu tóku einnig þátt í gamla veltíláninu. Í nýja veltíláninu juku ríkin hins vegar áhættu sína gagnvart SAS á meðan bankarnir minnkuðu framlag sitt um gróflega helming (úr 366 milljónum evra í u.þ.b. 200 milljónir) og drógu þar með úr heildaráhættu sinni gegn SAS vegna veltílánsins um u.þ.b. 50%. Með það í huga lét Eftirlitsstofnun EFTA í ljós efasemdir í ákvörðun sinni um að hefja rannsókn að jafngildisrökin stæðust þar sem ríkin og bankarnir virtust ekki vera í sambærilegri stöðu.
- 64) Noregur og SAS-samstæðan héldu því fram við formlega rannsókn að ekki hefði verið fyrir hendi áhætta vegna gamla veltílánsins þegar bankarnir sem tóku þátt í þeirri lánveitingu sömdu um aðild sína að nýja veltíláninu. Því hefði átt að líta á bankana sem „utanaðkomandi“ fjárfesta í sambærilegri stöðu og ríkin og KAW.
- 65) Eftirlitsstofnun EFTA bendir á að SAS hafði nýtt eldra veltílánið til fulls í janúar 2012 (18. mgr.). Fölu breytingarnar á eldra veltíláninu sem gerðar voru í mars 2012 einmitt m.a. í sér skilyrði fyrir fullri og tafarlausrí endurgreiðslu á upphæðinni sem hafði verið nýtt. Upphæðirnar voru endurgreiddar að fullu í mars 2012 og breytingarnar á eldra veltíláninu sem samþykktar voru í sama mánuði gerðu að verkum að SAS átti mjög óhægt um vik að nýta veltílánið eftir það. ⁽³¹⁾ SAS þurfti jafnframt að leggja fram endurfjármögnunaráætlun fyrir júní 2012, sem stjórn félagsins þurfti að styðja, auk ríkjanna og KAW þar sem þeir voru helstu hluthafar. Bankarnir höfðu upphaflega þessari áætlun. Var það ekki fyrr en í nóvember 2012, eftir að ríkin höfðu farið vandlega yfir endurskoðaða 4XNG áætlun, að þau ákváðu að taka þátt í nýja veltíláninu og fylgdu bankarnir í kjölfarið.
- 66) Vegna þessa héldu norsk stjórnvöld og SAS-samstæðan því fram á meðan formleg rannsókn stóð yfir að í raun hefði verið komið í veg fyrir að SAS gæti óskað eftir því að nýta gamla veltílánið. Bankarnir voru sér meðvitandi um þær aðstæður og þurftu að ákveða hvort þeir ættu að halda áfram með gamla veltílánið þar til það rynni út í júní 2013, eða taka þátt í nýju veltíláni á sömu kjörum og ríkin og KAW, þrátt fyrir að meiri hvati væri fyrir ríkin og KAW, sem hluthafa, að taka þátt með það fyrir augum að virði hlutabréfa þeirra myndi hækka í kjölfar innleiðingar 4XNG áætlunarinnar.
- 67) Þótt Eftirlitsstofnun EFTA telji líklegt að bankarnir, a.m.k. þeir sem ekki bera aðra ótryggða áhættu vegna SAS, hafi ekki borið umtalsverða áhættu vegna gamla veltílánsins þegar ákvörðun var tekin um þátttöku í nýja veltíláninu, er eftirlitsstofnunin einnig þeirrar skoðunar að enn hafi verið hætt á að SAS hefði getað uppfyllt skilyrði fyrir nýtingu veltílánsins áður en gengið var frá nýja veltíláninu. Sú staðreynd að það skyldi ekki gerast og að gamla veltílánið hafi ekki verið nýtt eftir að það var endurgreitt að fullu í mars 2012 skiptir ekki máli hvað það varðar. Á þeim grundvelli virðist sem bankarnir hafi borið áhættu vegna SAS upp að vissu marki með gamla veltíláninu sem ríkin (og KAW) báru ekki. Því getur Eftirlitsstofnun EFTA ekki fallist á þær röksemdir norskra stjórnvalda að bankarnir hafi tekið þátt í nýja veltíláninu sem „utanaðkomandi“ fjárfestar, þrátt fyrir áhættu þeirra vegna gamla veltílánsins.

⁽²⁹⁾ Sameinuð mál T-228/99 og T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale og Land Nordrhein-Westfalen* gegn *frankvæmdastjórn* [2003] ECR-II435, 255. mgr.

⁽³⁰⁾ Mál T-296/97 *Alitalia* [2000] ECR II-3871, 81. mgr.

⁽³¹⁾ [...].

- 68) Enn fremur getur Eftirlitsstofnun EFTA ekki verið sammála Noregi um það að áhætta sumra bankanna í formi tvíhliða gerninga sem tengdust gamla veltíláninu ⁽³²⁾ hafi ekki falið í sér neina fjárhagslega áhættu fyrir bankana á meðan samningaviðræður stóðu yfir um nýja veltílánið, á þeim grundvelli að ekki hefði verið unnt að nýta þessi lán nema eldra veltílánið hefði verið nýtt að fullu. Eins og fram kemur hér að framan, var sú hætta fyrir hendi, þótt hún væri að vísu lítil, að skilyrðum fyrir nýtingu yrði fullnægt þrátt fyrir að breytingar sem gerðar voru í mars 2012 og strangari skilyrði sem voru sett gerðu að verkum að líkurnar á því að SAS nýtti gamla veltílánið væru mjög litlar.
- 69) Enn fremur virðist sem að sumir bankanna hafi borið aðra áhættu vegna SAS. Til dæmis hafði [...], auk þess að taka þátt í gamla veltíláninu (frá 30. september 2012) ótryggða (og ónýtta) tvíhliða lánsáhættu vegna SAS sem nam [200–600] milljónum SEK, auk ótryggðrar greiðslukortaáhættu sem nam [500–900] milljónum SEK. Hann hefði því getað orðið ábyrgur fyrir því að standa straum af öllum kostnaði af endurgreiðslum til viðskiptavina hefði SAS fellt niður þau flug sem um ræddi. Þótt þessi ótryggða greiðslukortaáhætta næmi [0–2%] af heildarlánasafni [...] upp á u.þ.b. [1.000–3.000] milljarða, var samt sem áður um að ræða fjárhagslega áhættu og því er ekki hægt að fallast á að [...] hafi verið í sambærilegri stöðu gagnvart ríkjunum þegar ákvörðun var tekin um að taka þátt í nýja veltíláninu.
- 70) Auk þess báru þrír aðrir bankar áhættu að því er varðar útistandandi lánaþyrngreiðslur vegna loftfara (t.d. [...]). Þótt ríkin haldi því fram að fjármögnunin hafi verið með tryggingu í loftförunum og því ekki falið í sér fjárhagslega áhættu fyrir bankana, þar sem auðvelt væri að selja þau á markaði, hafa staðreyndir ekki sýnt fram á það. Áfram verður óljóst hvort heildarupphæðin hefði raunar verið endurheimt ef komið hefði til brunaútsölu á loftförunum.
- 71) Enn fremur velti Eftirlitsstofnun EFTA því fyrir sér í ákvörðuninni um að hefja rannsókn hvort hegðun bankanna kynni að hafa stjórnað af hegðun ríkjanna, í ljósi viðvarandi fjárstuðnings ríkjanna við flugfélagið á undangengnum árum (t.d. forgangsréttirnir 2009 og 2010). Auk þess voru bankarnir einungis reiðubúnir til þess að taka þátt í nýja veltíláninu með því skilyrði að ríkin tækju þátt í því, sem fjallað er um í mgr. (21) og (22).
- 72) Í grundvallaratriðum er það afstaða Eftirlitsstofnunar EFTA að jafngildisreglan geti ekki átt við í tilfellum þar sem aðkoma ríkjanna er strangt skilyrði fyrir því að einkafyrirtæki taki þátt í viðskiptunum.
- 73) Á meðan á formlegri rannsókn stóð, héldu Noregur og SAS-samstæðan því fram að bankarnir hefðu aldrei á meðan samningaviðræður stóðu yfir um nýja veltílánið talið sig hafa „spillst“ af fyrra framferði ríkjanna og áframhaldandi vilja þeirra til að styðja SAS, þrátt fyrir að spár um hagnað ríkjanna af útgáfu á forgangsréttum 2009 og 2010 hafi ekki ræst fyllilega.
- 74) Eftirlitsstofnun EFTA getur ekki útilokað þann möguleika að einkafyrirtæki hefðu ekki viljað fjárfesta í rekstri með slíka forsögu og óreiðanlegar áætlanir, nema með þátttöku ríkjanna. Á sama tíma getur Eftirlitsstofnun EFTA heldur ekki undanskilið að ríkin, sem höfðu neitað að leggja fram nýtt eigið fé og gera samning um víkjandi veltílán, hafi ekki lengur viljað leggja SAS til frekara fé. Þrátt fyrir þessa athugun er Eftirlitsstofnun EFTA ekki sannfærð um að þátttaka ríkjanna í nýja veltíláninu hafi verið samkvæmt skilmálum sem voru jafngildir skilmálum bankanna sem tóku þátt í láninu, að teknu tilliti til þess að þátttaka ríkjanna leiddi til þess að heildaráhætta bankanna vegna SAS hefði minnkað um u.þ.b. 50%, á meðan ríkin juku áhættu sína á sama tíma vegna SAS.
- 75) Hvort líta mætti svo á að framganga KAW gæti talist vera viðmiðunarpunktur fyrir hegðun einkafjárfestis, leiddi formleg rannsókn í ljós að áhætta KAW vegna SAS í gegnum hlutafjáreign sína í SEB hefði verið minni en ákvörðunin um að hefja rannsókn gaf til kynna. Að teknu tilliti til þess að KAW er einungis lítill hluthafi í SEB og að áhætta SEB vegna SAS var takmörkuð, er hægt að halda því fram að þátttaka KAW í nýja veltíláninu hafi verið rökstudd með hugsanlegri arðsemi fjárfestingarinnar.

⁽³²⁾ Fyrir utan gamla veltílánið báru þrír bankar í september 2012 áhættu í formi tvíhliða gerninga sem tengdir voru gamla veltíláninu og sem ekki var hægt að nýta nema gamla veltílánið hefði verið nýtt að fullu. Upphæðir tvíhliða lánanna voru [400–800] milljónir evra frá [...], [200–400] milljónir evra frá [...] og [400–800] milljónir evra frá [...].

- 76) Til viðbótar við það sem að framan greinir hefur formleg rannsókn ekki gert Eftirlitsstofnun EFTA kleift að komast að þeirri niðurstöðu með vissu að viðskiptin sem um ræðir hafi farið fram í samræmi við jafngildisregluna.
- 77) Þrátt fyrir mat samkvæmt jafngildisreglunni hefur Eftirlitsstofnun EFTA einnig lagt mat á hvort þátttaka ríkjanna í nýja veltíláninu gæti talist skynsamleg eða ekki frá sjónarhóli hluthafa og myndi standast markaðsfjárfestaprófið, að rökstuðningi á grundvelli jafngildisreglunnar slepptum.

2.2 *Mat á þátttöku ríkjanna í nýja veltíláninu samkvæmt markaðsfjárfestaprófinu*

- 78) Athugunarefnið sem fjalla þarf um er hvort einkafjárfestir í sömu stöðu og ríkin, þ.e. sem núverandi hluthafar í SAS og sem standa frammi fyrir svipaðri stöðu og ríkin árið 2012, hefði tekið þátt í nýja veltíláninu með svipuðum skilmálum og skilyrðum. ⁽³³⁾
- 79) Óháðar greiningar gerðar af utanaðkomandi fjárhagslegum ráðgjöfum (það er að segja Goldman Sachs International og CITI sem ráðgjafa ríkjanna og [...] sem ráðgjafa lánveitendanna) áður en gengið var frá nýja veltíláninu veita leiðsögn í þessu tilliti. Samkvæmt svari Noregs við ákvörðuninni um að hefja rannsókn ákváðu ríkin einungis að taka þátt í nýja veltíláninu eftir að utanaðkomandi ráðgjafar þeirra höfðu farið gaumgæfilega yfir 4XNG áætlunina og í kjölfar breytinga á skilmálum og skilyrðum nýja veltílánsins.
- 80) Þótt Eftirlitsstofnun EFTA hafi látið í ljósi einhverjar efasemdir í ákvörðun sinni um að hefja rannsókn varðandi umfang skýrslunnar sem unnin var af CITI hefur Noregur útskýrt að ákvörðun um að taka þátt í nýja veltíláninu hafi verið byggð á allri þeirri greiningu sem ráðgjafar þess gerðu og því skuli ekki leggja mat skýrslu CITI eina og sér.
- 81) Fjárhagslegu ráðgjöfunum var falið m.a. að láta í té gagnrýna greiningu á 4XNG áætluninni og nýja veltíláninu og viðeigandi næmi og varnarleysi í því tilliti. Þessi greining fór fram í hverri skýrslunni á fætur annarri og vísuðu til sögulegrar frammistöðu SAS og annarra viðmiða í starfsgreininni. Ráðgjafarnir gáfu út röð af tilmælum varðandi aðgerðir til þess að draga úr áhættu fyrir bæði 4XNG áætlunina og nýja veltílánið. Í samræmi við þessar ráðleggingar fóru ríkin fram á fjölda breytinga á 4XNG áætluninni (til þess að hraða kostnaðarlækkunaraðgerðum og gera ráð fyrir viðbótar aðgerðum), auk breytinga á skilmálum nýja veltílánsins til þess að draga úr líkum á því að það yrði nýtt.
- 82) Við greiningu á 4XNG áætluninni báru utanaðkomandi ráðgjafarnir kennsl á og gáfu sérstakan gaum meginsviðum mögulegrar áhættu, þ.m.t. kostnaðarlækkunarmarkmiðum, ráðstöfunum eigna og þrýstingi á tekjur af framboðnum sætiskílómetrum. Áhættumatið leiddi m.a. til athugunar á eftirfarandi:
- Kostnaðarlækkunarmarkmið
- Auk ráðgjafar utanaðkomandi sérfræðinga var 4XNG áætluninni breytt og hún styrkt með því að fela í henni kostnaðarlækkunarmarkmið upp á u.þ.b. [1–4] milljarðar SEK á ári (aukið úr upphaflegu markmiði um [1–4] milljarða SEK á ári). Þar sem tilgreint var sem áhyggjuefni að markmið um kostnaðarlækkun næðist ekki, var lykilþáttur í því að draga úr áhættu í 4XNG áætluninni, áður en lokið var við nýja veltílánið, að ljúka við gerð nýrra kjarasamninga með niðurskurði á launum og hlunnindum starfsmanna auk breytinga á lífeyrisáætlunum í nóvember 2012. Þetta leiddi til beinnar kostnaðarlækkunar um tæplega [...] SEK sem, að beiðni ríkjanna, varð að vera lokið áður en nýja veltílánið gat tekið gildi.
- Ráðstöfun eigna
- Til viðbótar við vefngingu á upphaflegum forsendum fyrir ráðstöfun eigna af hálfu utanaðkomandi fjárhagslegs ráðgjafa, og einnig vegna nýrra upplýsinga sem komu fram á meðan á þessu stöð, var endanleg skrá yfir fyrirhugaða ráðstöfun eigna í 4XNG áætluninni frábrugðin listanum sem SAS setti fram í upphafi. ⁽³⁴⁾ Fjárhagslegur ráðgjafi ríkjanna komst að lokum að þeirri niðurstöðu að ráðstöfunin (sem áætlað var að næmi 3 milljörðum SEK)

⁽³³⁾ Mál C-305/89 Ítalía gegn *frankvæmdastjórn* [1991] ECR I-1603, 20. mgr.

⁽³⁴⁾ Til dæmis var [...] fjarlægt af endanlegum lista yfir áætlaða ráðstöfun eigna [...].

sem var með í endanlegri 4XNG áætlun væri gerleg innan áætlaðs tíma. Enn fremur voru í nýja veltíláninu ákvæði um tímasetningu sölunnar á Widerøe, auk þess sem hagnaði af ráðstöfun eigna skyldi einungis ráðstafað til endurgreiðslu á nýja veltíláninu.

– RASK þrýstingur

Undirliggjandi þrýstingur vegna forsendna varðandi hagnað og tekjur af framboðnum sætiskilómetrum var tekinn til umfjöllunar og metinn viðunandi með tilliti til viðeigandi gagna um sögulega þróun, spár þriðju aðila og þekktar breytingar í samkeppnisumhverfinu á þessum tíma. Þessar forsendur voru því ekki taldar fela í sér umtalsverða hættu á tapi við framkvæmd 4XNG áætlunarinnar.

- 83) Hvað áhrærir efasemdir Eftirlitsstofnunar EFTA í ákvörðun sinni um að hefja rannsókn, að því er varðar hjartsýni í tengslum við tilteknar drifflaðir 4XNG áætlunarinnar (t.d. vöxt markaðarins í framboðnum sætiskilómetrum, spár um landsframleiðslu og 0% verðbólgu á tímabilinu 2015–2017), gefa upplýsingar sem Noregur og SAS-samstæðan lögðu fram meðan á formlegri rannsókn stóð til kynna, að við matsgerðina hafi sérstaklega verið tekið mið af helstu mörkuðum þar sem SAS starfar. Var meðal annars tekið mið af meiri berskjöldun SAS gagnvart norðurluta Evrópu en suðurlutanum, auk berskjöldunar gagnvart bandarískum og Asískum mörkuðum. Í greinargerðunum kom einnig fram að áætluð 0% kostnaðarverðbólga fyrir tímabilið 2015–2017 fæli í sér hrein áhrif árlegrar undirliggjandi 2% verðbólgu (í samræmi við áætlað verðbólgu á innan ESB) og gert væri ráð fyrir að unnt væri að eyða áhrifunum með nýjum ráðstöfunum til þess að lækka kostnað.
- 84) Að því er varðar skort á næmigreiningu á aðferðum við greiningu á innri vöxtum í skýrslu CITI (sjá (33) mgr. að framan) og upphaflegar áhyggjur Eftirlitsstofnunar EFTA varðandi möguleg áhrif af aðstæðum sem síður gefa tilefni til hjartsýni, hefur Eftirlitsstofnun EFTA fengið upplýsingar til viðbótar frá Noregi í greinargerð þess vegna ákvörðunarinnar um að hefja rannsókn. Í þessu sambandi lagði Goldman Sachs fram röð næmigreininga á meðan á þróun 4XNG áætlunarinnar stóð á tímabilinu frá júní til september 2012. Uppfærð greining í september 2012 benti til að SAS myndi ekki þrjóta reiðufé, jafnvel við aðstæður þar sem gert var ráð fyrir tapi, þ.e. í öllum tilvikum sem greind voru yrði reiðufjárstaða SAS fyrir ofan lágsta viðmiðið fyrir aðgang að veltíláninu. Hins vegar var talin nauðsyn á lausafjárneti til þess að viðhalda trausti markaðarins og að veltílán væri áfram raunhæfasti kosturinn hvað varðaði slíkan lausafjárbakhjarl.
- 85) Eftirlitsstofnun EFTA veitir því athygli þeim fjárhagslegu endurskoðunum sem voru gerðar á 4XNG áætluninni (þ.m.t. ítarleg greining og prófun á ýmsum áréttunum áætlunarinnar). Eftirlitsstofnun EFTA veitir einnig athygli þeim kröfum sem ríkin gerðu í framhaldinu um að draga úr áhættu af innleiðingu áætlunarinnar og ná fram trausti endurskipulagningaráætlun áður en þau tóku þátt í nýja veltíláninu. Slík hegðun virðist vera í samræmi við hegðun varfærins fjárfestis á einkamarkaði. Þrátt fyrir þetta þarf samt að íhuga hvort skilmálar og skilyrði nýja veltílánsins voru í samræmi við það sem einkafjárfestir á markaði í sömu stöðu og ríkin, þ.e. sem fyrirbyggjandi hluthafi í fyrirtækinu, hefði samþykkt.
- 86) Noregur og SAS-samstæðan hafa útskýrt að það sé sérstakt einkenni á rekstri flugfélaga að þurfa að viðhalda fjárhagslegum viðbúnaði á háu stigi til þess að viðhalda trausti viðskiptavina og hagsmunaaðila á getu fyrirtækisins til þess að halda áfram að starfa. Í ljósi fjárhagserfiðleika sem SAS glímdi við 2012 og viðvarandi lausafjárstöðu á þeim tíma er líklegt að hvati að þátttöku ríkjanna í nýja veltíláninu, sem hluthafa í SAS, hafi verið að forðast frekara tap eða gjaldþrot ef kæmi til lausafjárahlaps á fyrirtækið.
- 87) Að þessu leyti virðast ríkin einkum hafa tekið mið af tilmælum frá sjálfstæðum fjárhagslegum ráðgjöfum við frágang skilmála og skilyrða nýja veltílánsins. Skilmálar og skilyrði nýja veltílánsins virðast einmitt í sameiningu hafa miðað að því að draga úr helstu viðskiptalegu áhættu sem búið var að greina. Til dæmis, eins og bent var á í (82) mgr. að framan, var eitt lykilskilýrðið fyrir nýja veltíláninu að nýir kjarasamningar við flugáhafnir yrðu undirritaðir. Enn fremur gerðu skilyrðin sem giltu fyrir nýtingu láns B að verkum að ólíklegt virtist að hægt yrði að

nýta það fyrir mars 2015. ⁽³⁵⁾ Fjárhagsleg kvaðaákvæði sem fylgdu nýja veltíláninu voru einnig byggð þannig upp að ef SAS væri ekki kleift að gera lykilkætti fjárhagsspá sem fólust í 4XNG áætluninni að veruleika myndi það ekki hafa aðgang að veltíláninu eða þurfa að endurgreiða sérhverja upphæð sem það nýtti af veltíláninu á þeim tíma. ⁽³⁶⁾

- 88) Til viðbótar við framangreindar athugasemdir hefur Eftirlitsstofnun EFTA fengið viðbótarupplýsingar varðandi það hversu fullnægjandi tryggingar að baki nýja veltíláninu eru. Í skýrslu dagsettri í maí 2012 veitti [...] sjálfstætt mat á Widerøe og tilteknum efnislegum eignum (þ.m.t. varahreyflar, viðeigandi loftför, ýmsar smærri eignir og einhver búnaður) sem í framhaldi af því voru lagðar fram sem tryggingar fyrir nýja veltíláninu. Á meðan sjónum var einkum beint að Widerøe, sem mikilvægustu eigninni í tryggingapakkanum, og mat á öðrum eignum var byggt á takmarkaðri upplýsingum, gerði heildarmatið ráð fyrir heildar eignavirði upp á u.þ.b. [1–4] – [3–6] milljarða SEK. Heildar matsverð eignanna sem lagðar voru fram til tryggingar var því umfram stærð láns A. Telur Noregur að þetta hafi verið talið fullnægjandi til ábyrgðar að því er varðar lánveitendur nýja veltílánsins þar sem, eins og bent er á að framan, líkurnar á því að SAS myndi einhvern tímann nýta lán B voru taldar hverfandi.
- 89) Dreigið var frekar úr raunverulegri fjárhagslegri áhættu tengdri nýja veltíláninu með ákvæðum um skyldubundna fyrirframgreiðslu og/eða niðurfellingu skuldbindinganna samkvæmt nýja veltíláninu ef SAS afsalaði sér tilteknum eignum eða gripi til annarra fjármögnunarkosta. Slík ákvæði um fyrirframgreiðslu og niðurfellingu höfðu þau áhrif að draga úr mögulegu tapi með tímanum. En einmitt vegna sölunnar á Widerøe og samkvæmt samningi sem tók gildi við þá sölu í september 2013 (sjá 29. mgr. hér að framan), var heildarstærð nýja veltílánsins minnkuð úr 3,5 milljörðum SEK í 2 milljarða SEK.
- 90) Því virðist sem að alhliða og samfelldar ráðstafanir hafi verið gerðar, sem einkum beindust að því að tryggja áframhaldandi lífvænleika SAS á tímabilinu 2012–2015 og að takmarka fjárhagslega áhættu sem tengist nýja veltíláninu.
- 91) Enn fremur viðurkennir Eftirlitsstofnun EFTA þörfina fyrir að fjalla um hvort sambærilegur einkafjárfestir við sambærilegar markaðsaðstæður og ríkin (þ.e. fyrirbyggjandi hluthafar í SAS) gæti hafa verið knúinn til þess að láta í té ráðstöfunina sem um ræðir til viðtakandans. Í þessu skyni, er einnig gagnlegt að íhuga mögulegar staðleysuaðstæður sem geta komið upp ef ráðstöfunin er ekki látin í té.
- 92) Hvað þetta varðar halda Noregur og SAS-samstæðan því fram í greinargerðum sínum um ákvörðun um að hefja rannsókn að gjaldþrot hefði verið líklegt ef nýja veltílánið hefði ekki verið gert tiltækt árið 2012. Noregur telur að þetta hefði samsvarað tapi fyrir ríkin sem nemur samtals 1,044,6 milljónum SEK, þ.e. verðmæti heildarhlutafjáreignar þeirra. Frekara íhugunarefni varðaði einnig möguleikann á því að afsala sér mögulegum framtíðarsöluhagnaði ef 4XNG áætlunin væri innleidd með góðum árangri. Til samanburðar metur Noregur í greinargerð sinni að ef SAS hefði lent í vanskilum með nýja veltílánið hefði hugsanlegt samanlagt tap af samtals hlutafjáreign ríkjanna og framlagi til veltílánsins í ýktasta tilviki verið í kringum [1.000–3.000] milljónir SEK. ⁽³⁷⁾
- 93) Af þeim sökum, hefði komið til gjaldþrots SAS, virðist mögulegt viðbótartap í tengslum við þátttöku ríkjanna í nýja veltíláninu (þ.e. u.þ.b. 447,5 milljónir SEK á grundvelli skýringardæmis Noregs) hlutfallslega afmarkað í samanburði við tapið sem hefði samt sem áður orðið vegna samanlagðrar hlutafjáreignar ríkjanna. Með því að bera saman þessa tiltölulega takmörkuðu

⁽³⁵⁾ Til dæmis var eitt skilyrðanna fyrir að hægt væri að nýta lán B að SAS væri með rekstrarhagnað fyrir afskriftir og leigugjöld vegna flugvéla sem næmi að minnsta kosti [5–9] milljörðum SEK á hverju 12 mánaða tímabili. Þar sem þetta var umfram ráðgerðan árlegan rekstrarhagnað fyrir afskriftir og leigugjöld vegna flugvéla á tímabilinu 2012–2015 var talið ólíklegt að SAS yrði í aðstöðu til nýta lán B á tímabili nýja veltílánsins.

⁽³⁶⁾ Fjárhagslegu kvaðaákvæðin vörðuðu [...]. Tveir síðari fjárhagslegu samningarnir með kvaðaákvæðunum voru aðlagðir ársfjórðungslega á grundvelli fjárhagslíkansins sem var baklægt 4XNG áætluninni, sem gaf til kynna að SAS þyrfti að uppfylla sín eigin fjárhagslegu markmið.

⁽³⁷⁾ Til skýringar metur Noregur samanlagt tap ríkjanna af nýja veltíláninu og gerir ráð fyrir að lán A sé nýtt að fullu (þar sem ríkin lögðu til [700–1.200] milljónir SEK) og gerir enn fremur ráð fyrir því að tryggingar hafi einungis mætt 50% skuldbindingarinnar vegna láns A og að ríkin hafi þegar fengið fyrstu greiðslu skuldbindingargjaldsins. Hefði þetta leitt til áætlaðs taps sem nemur [400–800] milljónum SEK af nýja veltíláninu ásamt áætluðu tapi af samanlagðri hlutafjáreign sem nemur [700–1.200] milljónum SEK, þ.e. samtals [1.100–2.000] milljónir SEK í allt.

stigvaxandi breytingu á tapi ríkjanna (gjaldþrot) við mögulegan hagnað ríkjanna af árangursríkri framkvæmd 4XNG áætlunarinnar virðist það renna frekari stóðum undir ákvörðun ríkjanna að taka þátt í nýja veltílaninu. Í bjartsýnasta „grunnmati“ mat skýrsla CITI mögulegan söluhagnað fyrir ríkin samtals [7.000–12.000] milljónir SEK. Þó að Eftirlitsstofnun EFTA hafi látið í ljós efasemdir að einhverju marki í ákvörðun sinni um að hefja rannsókn að því er varðar bjartsýni slíkra vaxtarþáa, viðurkennir stofnunin þann möguleika, að jafnvel við varfærnari aðstæður, hefði hugsanlegur skattalegur ágóði við jákvæða útkomu samt farið umtalsvert fram úr mögulegu tapi við neikvæðari aðstæður.

- 94) Eftirlitsstofnun EFTA tekur því mið af áhættu-/hagnaðarmatinu að ofan, auk ítarlegrar greiningar og prófana á 4XNG áætluninni, þeim viðbótarstaðfestingum sem látnar voru í té fyrir undirliggjandi tryggingar, ⁽³⁸⁾ ákvæðunum um niðurfellingu og endurgreiðslu sem með tímanum drógu úr hugsanlegu tapi ⁽³⁹⁾ og ýmsum öðrum ráðstöfunum til þess að draga úr áhættu sem skilmálar nýja veltílsins fólu í sér. ⁽⁴⁰⁾ Með hliðsjón af því sem að framan greinir, virðist ákvörðun ríkjanna um að taka þátt í nýja veltílaninu í samræmi við það hvernig einkafjárfestir myndi bera sig að með það að markmiði að fá eðlilega markaðsávöxtun sem tekur mið af tilteknum aðstæðum fyrirtækis á þeim tíma.
- 95) Til viðbótar við framangreint kemst Eftirlitsstofnun EFTA að þeirri niðurstöðu að ríkin, í stöðu sinni sem hluthafar í SAS, hafi haft að leiðarljósi hæfilega og raunsæja möguleika á arðsemi þegar þau tóku ákvörðun um að taka þátt í nýja veltílaninu ásamt KAW og bönkunum sem veittu lánið á tímabilinu desember 2012 – mars 2014. Í þeirri þátttöku fólst því ekki ávinningur fyrir SAS í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins.

3. Niðurstaða um það hvort um ríkisaðstoð sé að ræða

- 96) Með hliðsjón af því sem að framan greinir er það niðurstaða Eftirlitsstofnunar EFTA að þátttaka Noregs í nýja veltílaninu hafi ekki falið í sér ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins.

ÁKVÖRÐUNIN ER SVOHLJÓÐANDI:

1. gr.

Fjármögnun SAS með nýju veltílaninu sem Noregur veitti í desember 2012 telst ekki ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 61. EES-samningsins.

2. gr.

Ákvörðun þessari er beint til Konungsríkisins Noregs.

3. gr.

Fullgild er aðeins ensk útgáfa þessarar ákvörðunar.

Gjört í Brussel 9. júlí 2014.

Fyrir hönd Eftirlitsstofnunar EFTA

Oda Helen Sletnes

Forseti

Helga Jónsdóttir

Stjórnarmaður

⁽³⁸⁾ Sjá mgr. 88).

⁽³⁹⁾ Sjá mgr 82) og 89).

⁽⁴⁰⁾ Sjá mgr 82) og 87).

ESB-STOFNANIR

FRAMKVÆMDASTJÓRNIN

Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja

2015/EES/68/03

(mál M.7737 – Honeywell/Elster)

Reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004

Hinn 9. október 2015 barst framkvæmdastjórn Evrópusambandsins tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrir Honeywell International Inc. og Elster Division. Tilkynnendur afturkölluðu tilkynninguna 3. nóvember 2015.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja

2015/EES/68/04

(mál M.7542 – Griffin/Skanska/Starwood/Hotel Atrium)

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 30. október 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem hollensku fyrirtækin GT Netherlands IV B.V. („Griffin“), sem lýtur endanlegum yfirráðum bandaríska fyrirtækisins Oaktree Capital Group LLC („Oaktree Group“), og Skanska Central Europe Holding B.V. („Skanska“), sem lýtur endanlegum yfirráðum fyrirtækisins Skanska AB („Skanska Group“), og belgíska fyrirtækið Starwood EAME License and Services Company BVBA („Starwood“), sem lýtur endanlegum yfirráðum bandaríska fyrirtækisins Starwood Hotels & Resorts Worldwide, Inc („Starwood Group“), öðlast með hlutafjárkaupum og stjórnunarsamningi í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í pólska fyrirtækinu Hotel Atrium sp. z o.o. („Hotel Atrium“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Oaktree Group: sérhæfðar fjárfestingar. Undirfélagið Griffin starfar á fasteignamarkaði í Mið- og Austur-Evrópu. Griffin stundar einkum útleigu og rekstur eigin fasteigna og leigðra fasteigna
 - Skanska Group: helsta starfsemin er á sviði verkefnaþróunar, byggingarþjónustu og annarrar fasteignatengdrar þjónustu. Skanska er eignarhaldsfélag og hlutdeildarfélög þess bjóða þjónustu á sviði fasteignarþróunar
 - Starwood Group: rekur hótél um heim allan. Meðal vörumerkja samsteypunnar eru Sheraton, Westin, W, Four Points by Sheraton, St. Regis og Luxury Collection. Starwood rekur m.a. Westin-hóтелиð í Varsjá
 - Hotel Atrium: eigandi fasteignar í Varsjá þar sem nú er rekið hótél undir nafninu Westin
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjótið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 370, 7. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7542 – Griffin/Skanska/Starwood/Hotel Atrium, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7573 – DMK/DOC Kaas)

2015/EES/68/05

1. Framkvæmdastjórninni barst 5. nóvember 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem þýska fyrirtækið DMK Deutsches Milchkontor GmbH („DMK“) öðlast með gerð skipta- og kaupsamnings að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, yfir hollenska fyrirtækinu DOC Kaas B.V („Doc Kaas“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - DMK: þróar, framleiðir og dreifir margs konar mjólkurafurðum, þ.m.t. grunnmjólkurafurðum, osti, afurðum úr mysu, barnamat, rjómaís, heilsuvörum og innihaldsefnum úr mjólk til matvælaframleiðslu.
 - DOC Kaas: þróar, framleiðir og dreifir osti af hollenskri gerð og öðrum tegundum af hörðum og meðalhörðum osti. DOC-samstæðan framleiðir einnig í minna mæli og dreifir rjóma og afurðum úr mysu.
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 375, 12. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7573 – DMK/DOC Kaas, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7737 – Honeywell/Elster)

2015/EES/68/06

1. Framkvæmdastjórninni barst 4. nóvember 2015 tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ þar sem bandaríska fyrirtækið Honeywell International Inc. („Honeywell“) öðlast með hlutafjárkaupum yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, yfir Elster-hluta bresku fyrirtækjasamstæðunnar Melrose Industries plc („Elster“). Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur þegar verið tilkynnt um sömu samfylkingu 9. október 2015 en hún var síðan dregin til baka 3. nóvember 2015.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Honeywell er fjölþætt fyrirtæki á sviði tækni og framleiðslu sem er virkt á heimsvísu í þremur rekstrarþáttum, sem eru: i. geimtækni, ii. lausnir á sviði sjálfvirkni og stýringar og iii. sérnotafæni og -tækni. Það framleiðir m.a. og dreifir samþættum kerfum og íhlutum, s.s. ventlum, brennurum og mælitækjum fyrir búnað til hitunar og mælinga og stjórnunar á gasflæði.
 - Elster er alþjóðlegur birgir samþættra kerfa og íhluta, s.s. ventla, brennara og mælitækja fyrir búnað til hitunar og mælinga og stjórnunar á gasflæði. Elster framleiðir einnig og býður mælitæki fyrir rafmagn og vatn.
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 374, 11. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7737 – Honeywell/Elster, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7749 – BMW/BMW INTEC/Viessmann/DES)

2015/EES/68/07

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 30. október 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem þýsku fyrirtækin BMW INTEC Beteiligungs GmbH („BMW Intec“), sem lýtur yfirráðum þýska fyrirtækisins Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft („BMW“), og Viessmann Werke GmbH & Co. KG („Viessmann“) öðlast með hlutafjárkaupum í nýstofnuðu, sameiginlegu fyrirtæki í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í þýska fyrirtækinu Digital Energy Solutions GmbH & Co. KG („DES“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - BMW INTEC og BMW: bifreiðaframleiðendur, framleiða m.a. rafknúin ökutæki og tvinnbíla sem unnt er að stinga í samband
 - Viessmann: þróun, framleiðsla og rekstur hita- og orkukerfa
 - DES: stuðningur við framleiðslu- og viðskiptafyrirtæki, einkum þó lítil og meðalstór, í því skyni að auka sveigjanleika í orkunotkun og hámarka orkunotkun með nettengdri orkuþjónustu og orkukerfalausnum sem tengdar eru við gagnagrunna
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 370, 7. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7749 – BMW/BMW Intec/Viessmann/DES, á eftirfarandi póstfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7778 – Vattenfall/ENGIE/GASAG)

2015/EES/68/08

1. Framkvæmdastjórninni barst 3. nóvember 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem fyrirtækin Vattenfall GmbH, sem lýtur yfirráðum sænska fyrirtækisins Vattenfall AB („Vattenfall“), og GDF Suez Beteiligungs GmbH, sem lýtur yfirráðum franska fyrirtækisins ENGIE SA („ENGIE“), öðlast með stjórnunarsamningi í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í þýska fyrirtækinu GASAG Berliner Gaswerke AG („GASAG“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Vattenfall: starfar einkum í Þýskalandi, Hollandi, Svíþjóð og Bretlandi á sviði orkuafhendingar. Í Þýskalandi stundar Vattenfall brúnkolanám í opinni námu, raforkuframleiðslu, viðskipti, dreifingu og sölu og í Berlín og Hamborg starfar fyrirtækið á sviði fjarhitunar
 - ENGIE: starfar um heim allan á sviði gass, raforku og orkuþjónustu á allri virðiskeðjunni. Í Þýskalandi starfar ENGIE á sviði fjarhitunar í Gera, Wuppertal og Saarbrücken
 - GASAG: starfar aðeins í Þýskalandi. Fyrirtækið einbeitt sér að sölu og dreifingu á gasi í Berlín, Brandenburg, Sachsen-Anhalt og Sachsen
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 372, 10. nóvember 2015). Þær má senda með símbrefi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7778 – Vattenfall/ENGIE/GASAG, á eftirfarandi póstfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7784 – CF Industries Holdings/OCI Business)

2015/EES/68/09

1. Framkvæmdastjórninni barst 30. október 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem bandaríska fyrirtækið CF Industries Holdings, Inc. („CF“) öðlast með hlutafjárkaupum yfirráð, í skilningi staflaðar b) í 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í hlutum fyrirtækisins OCI N.V. („OCI Business“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - CF: framleiðsla og dreifing á köfnunarefnisáburði og öðrum köfnunarefnisvörum. Fyrirtækið rekur köfnunarefnisframleiðslu í Bandaríkjunum, Kanada og Bretlandi og dreifir plöntunæringarefnum um miðstöðvar, vöruheimsur og með tengdum flutningatækjum sem eru einkum í Bandaríkjunum
 - OCI Business: framleiðsla og sala á köfnunarefnisáburði, melamíni og metanóli og stundar viðskipti með og dreifir köfnunarefnisáburði. Fyrirtækið á framleiðslustöðvar í Bandaríkjunum og Hollandi og rekur dreifikerfi sem nær til alls heimsins
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 370, 7. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7784 – CF Industries Holdings/OCI Business, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2015/EES/68/10****(mál M.7811 – Koch Industries/BDT Capital Partners/Truck-Lite)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 3. nóvember 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem bandarísku fyrirtækin Koch TL Holdings, LLC, sem lýtur endanlegur yfirráðum bandaríska fyrirtækisins Koch Industries Inc. („KII“), og BDT Truck-Lite Acquisition Vehicle, LLC, sem lýtur endanlegum yfirráðum bandaríska fyrirtækisins BDT Capital Partners, LLC („BDT“), öðlast með hlutafjárkaupum í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í bandaríska fyrirtækinu Truck-Lite Co., LLC („Truck-Lite“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - KII: bandarískt fyrirtæki í einkaeigu, sem starfar á fjölda markaða fyrir milligöngu eignasafns fyrirtækja, m.a. við framleiðslu og sölu rafeindaíhluta
 - BDT: fyrirtæki með aðsetur í Bandaríkjunum og sérhæfir sig í uppkaupum og fjárfestingum í fyrirtækjum í eigu fjölskyldna og athafnamanna
 - Truck-Lite: ljósaönnunar- og framleiðslufyrirtæki með aðsetur í Bandaríkjunum. Meðal framleiðslunnar eru LED-perur og hefðbundnar lýsingarvörur og samþætt víraknippi, speglakerfi og síukerfi fyrir dísilvélar
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnar samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 374, 11. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7811 – Koch Industries/BDT Capital Partners/Truck-Lite, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2015/EES/68/11****(mál M.7812 - Swiss Re Life Capital/Guardian Holdings Europe)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 6. nóvember 2015 tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ þar sem svissneska fyrirtækið Swiss Re Life Capital Ltd („SRCL“), sem er hluti svissnesku samstæðunnar Swiss Re („Swiss Re“), öðlast að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, yfir fyrirtækinu á Jersey Guardian Holdings Europe Limited („GHEL“), sem er eignarhaldsfélag vegna starfsemi sem á í viðskiptum undir heiti breska fyrirtækisins Guardian Financial Services („Guardian“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Swiss Re: heildsali á heimsvísu á sviði endurtrygginga, trygginga og annars konar aðferða við að yfirfæra, á grundvelli trygginga, áhættu er tengist líf- og heilsutryggingavörum og öðrum tryggingavörum
 - SRLC: eignarhaldsfélag
 - GHEL: eignarhaldsfélag
 - Guardian: á og stýrir líftryggingafyrirtækjum í Bretlandi og á Írlandi
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 376, 13. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7812 – Swiss Re Life Capital/Guardian Holdings Europe, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7816 – EGP/F2i/JV)

2015/EES/68/12

1. Framkvæmdastjórninni barst 30. október 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem ítölsku fyrirtækin Enel Green Power S.p.A. („EGP“), sem lýtur yfirráðum Enel-samsteypunnar, og F2i SGR S.p.A. („F2i“) öðlast með hlutafjárkaupum í nýstofnuðu, sameiginlegu fyrirtæki í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í nýstofnuðu, sameiginlegu ítölsku fyrirtæki („NewCo“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - EGP: fyrirtæki innan Enel-samsteypunnar sem þróar og hefur umsýslu með orkuframleiðslu frá endurnýjanlegum lindum um heim allan. Samsteypa á fyrirtæki í Evrópu, Ameríkuríkjum og Afríku
 - F2i: sjóðausýslufyrirtæki sem stjórnar nú tveimur lokuðum fjárfestingarsjóðum sem aðeins hæfir fjárfestar fá aðgang að og fjárfesta í grunnvirkjum á Ítalíu
 - NewCo: nýstofnað fyrirtæki sem EGP og F2i munu afhenda ljósspennuorkuframleiðslu sína á Ítalíu (heildarafkastageta er u.þ.b. 250 megavött) og munu fyrirtækin ráða í sameiningu yfir hina nýja fyrirtæki
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 372, 10. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7816 – EGP/F2i/JV, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

**Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7817 – OBI/bauMax Standort Steyr)**

2015/EES/68/13

1. Framkvæmdastjórninni barst 4. nóvember 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem þýska fyrirtækið OBI Group Holding SE & Co. KGaA („OBI“) og hlutdeildarfélag þess, sem tilheyrir þýsku Tengelmann-samstæðunni, öðlast með kaupum á eignum og eftir öðrum leiðum yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, yfir austurríska fyrirtækinu bauMax Steyr, einni smávöruverslun sem tilheyrir bauMax AG.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - OBI:reksturheimsmiðaverslana („do-it-yourself“) og rekstursérleyfiskerfis fyrir heimasmiðaverslanir í nokkrum löndum í Evrópu og Rússlandi,
 - bauMax Steyr: rekstur einnar heimasmiðaverslunar.
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 375, 12. nóvember 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7817 – OBI/bauMax Standort Steyr, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7821 – Ardian France/Solina)

2015/EES/68/14

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 30. október 2015 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem franska fyrirtækið Ardian France SA („Ardian France“) öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í franska fyrirtækinu Holding Solina SAS („Solina“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Ardian France: fyrirtæki sem fjárfestir í óskráðum félögum og ræður yfir fjölda eignasafnsfyrirtækja í margvíslegum atvinnugreinum, m.a. matvælaframleiðslu
 - Solina: selur bragðbætandi og starfræn efni fyrir matvælavinnslur, svo og veisluþjónustufyrirtæki og matvöruverslanir og fyrirtæki á sviði næringar
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnar samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 370, 7. mars 2015). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7821 – Ardian France/Solina, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7523 – CMA CGM/OPDR)

2015/EES/68/15

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 29. júní 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7523. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7585 – NPX Semiconductors/Freescale Semiconductor)

2015/EES/68/16

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 17. september 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾, sbr. 2. mgr. sömu greinar. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7585. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.I.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7631 – Royal Dutch Shell/BG Group)

2015/EES/68/17

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 2. september 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7631. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7706 – Kinnevik/Qliro Group)

2015/EES/68/18

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 29. október 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7706. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7711 – Advent International/Bain Capital/ICBPI)

2015/EES/68/19

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 16. september 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7711. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7729 – Willis Group/Towers Watson & Co)

2015/EES/68/20

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 6. november 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7729. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stj. tíð. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7750 – Delphi/HellermannTyton)

2015/EES/68/21

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 28. október 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7750. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7752 – ACE/Chubb)

2015/EES/68/22

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 6. november 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7752. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7757 – AXA/Genworth LPI)

2015/EES/68/23

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 28. október 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7757. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7776 – BTPS/CPPIB/Southbank Tower Estate)

2015/EES/68/24

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 29. október 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7776. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7781 – Marubeni-Itochu Steel/Sumitomo Corporation/MITS JV)

2015/EES/68/25

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 6. nóvember 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7781. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7807 – Sun Capital/Finlays Horticulture)

2015/EES/68/26

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 29. október 2015 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstytt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32015M7807. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stj. tíð. ESB L 24, 29. I. 2004, bls. 1.

**Kynningatilkynning framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við 4. mgr. 16. gr.
reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1008/2008 um sameiginlegar reglur
um flugrekstur í Bandalaginu**

2015/EES/68/27

Almannaþjónustukvaðir í tengslum við áætlunarflug

Aðildarríki	Lýðveldið Króatía
Flugleiðir	Dubrovnik – Zagreb – Dubrovnik Split – Zagreb – Split Zagreb – Zadar – Pula – Zadar – Zagreb Zagreb – Brač – Zagreb Osijek – Dubrovnik – Osijek Osijek – Split – Osijek Osijek – Zagreb – Osijek Osijek – Pula – Split – Pula – Osijek Osijek – Rijeka – Osijek Rijeka – Split – Dubrovnik – Split – Rijeka
Gildistökudagur almannaðjónustukvaða	27. mars 2016
Póstfang sem senda má til beiðni um textann og hvers kyns viðkomandi upplýsingar og/eða skjöl sem varða almannaðjónustukvaðirnar	Um nánari upplýsingar vinsamlega leitið til: Ministry of Maritime Affairs, Transport and Infrastructure Directorate General of Civil Aviation, Electronic Communications and Postal Services Prisavlje 14 10000 Zagreb Lýðveldið Króatía Sími: +385 16169060 Bréfasími: +385 16196393 Netfang: PSO@caacro.hr

**Kynningatilkynning framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við 5. mgr. 17. gr.
reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1008/2008 um sameiginlegar reglur
um flugrekstur í Bandalaginu**

2015/EES/68/28

Auglýsing um útboð á áætlunarflugi í samræmi við almannaðjónustukvaðir

Aðildarríki	Lýðveldið Króatía
Flugleiðir	Dubrovnik – Zagreb – Dubrovnik Split – Zagreb – Split Zagreb – Zadar – Pula – Zadar – Zagreb Zagreb – Brač – Zagreb Osijek – Dubrovnik – Osijek Osijek – Split – Osijek Osijek – Zagreb – Osijek Osijek – Pula – Split – Pula – Osijek Osijek – Rijeka – Osijek Rijeka – Split – Dubrovnik – Split – Rijeka
Samningstími	27. mars 2016 til 28. mars 2020
Frestur til að skila tilboðum	60 dagar frá því að auglýsing þessi birtist í Stjtið. ESB (Stjtið. ESB C 366, 5.11.2015, bls. 3)
Texti útboðsauglýsingarinnar, ásamt hvers kyns viðkomandi upplýsingum og/eða skjölum sem varða útboðið og almannaðjónustukvaðirnar, er afhentur eftir beiðni sem senda ber:	Ministry of Maritime Affairs, Transport and Infrastructure Directorate General of Civil Aviation, Electronic Communications and Postal Services Prisavlje 14 10000 Zagreb Lýðveldið Króatía Sími: +385 16169060 Bréfasími: +385 16196393 Netfang: PSO@caacro.hr

**Auglýst eftir tillögum samkvæmt starfsáætlun um styrkveitingar á sviði
samevrópskra fjarskiptaneta samkvæmt sjóðnum fyrir samtengda Evrópu
fyrir árin 2014 til 2020**

2015/EES/68/29*(Framkvæmdarákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2014) 9490)*

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, aðalskrifstofa fjarskiptaneta, inntaks og tækni, auglýsir hér með eftir tillögum í fimm flokkum í því skyni að veita styrki til verkefna í samræmi við forgangssvið og markmið sem skilgreind eru í vinnuáætluninni fyrir árið 2015 á sviði samevrópskra fjarskiptaneta samkvæmt sjóðnum fyrir samtengda Evrópu fyrir árin 2014 til 2020.

Auglýst er eftir tillögum vegna eftirfarandi fimm flokka:

CEF-TC-2015-1: Rafræn afhending skjala – eDelivery
CEF-TC-2015-1: Rafræn reikningagerð – eInvoicing
CEF-TC-2015-1: Almenn þjónusta vegna opinna, opinberra gagna
CEF-TC-2015-1: Almenn þjónusta vegna öruggara internets
CEF-TC-2015-1: Europeana

Áætluð fjárhæð, sem er til ráðstöfunar til verkefna sem verða fyrir valinu samkvæmt þessari auglýsingu er 38,7 milljónir evra.

Frestur til að skila inn tillögum er til **19. janúar 2016**.

Upplýsingar um auglýsingar þessar er að finna á vefsetri áætlunarinnar fyrir samtengda Evrópu:

<http://ec.europa.eu/inea/connecting-europe-facility/cef-telecom/apply-funding/cef-telecom-calls-proposals-2015>

**Yfirlit um ákvarðanir Evrópusambandsins um markaðsleyfi fyrir lyfjum
frá 1. september til 30. september 2015**

2015/EES/68/30

Birt hefur verið í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* yfirlit um ákvarðanir um markaðsleyfi fyrir lyfjum sem teknar voru frá 1. september til 30. september 2015, sjá Stjtið. ESB [C 361, 30.10.2015](#), bls. 1.